

Jaarverslag KHB

2016

VOORWOORD

Voor de KHB (KHB) staat het jaar 2016 in het teken van verandering. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 29 juni wordt afscheid genomen van de inspectiedienst Gezelschapsdieren. Inspectie heeft aan de wieg gestaan van de organisatie. Het besluit dat wordt genomen, is dan ook goed doordacht. Er is een toekomstvormend traject aan vooraf gegaan. Daarin is uitgebreid bekeken, hoe het veld van dierenwelzijn en -verwaarlozing veranderd is en op welke wijze de KHB effectief kan bijdragen. Helaas blijkt tijdens dat traject dat het dan bestaande team van inspecteurs andere invullingswensen ziet voor hun vrijwilligerswerk, dan optimaal is voor het handhavingveld. De organisatie neemt daarom, met pijn in het hart, afscheid van dit team. Veel inspecteurs hebben zich vele jaren lang ingezet voor de dieren en de KHB is hen daarvoor zeer erkentelijk. Dankzij het toekomsttraject en de gesprekken in het veld, kan de KHB vrijwel direct na het stoppen van de inspectiedienst een nieuwe activiteit op het gebied van het tegengaan van dierenmishandeling steun toezeggen. Zij ondersteunt in 2016 het in oprichting zijnde Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling, waarover u meer leest in dit jaarverslag.

De veranderde bijdrage aan het bestrijden van dierenmishandeling is niet de enige nieuwe weg die de KHB in 2016 inslaat. Dit jaar vormt immers het begin van een nieuwe meerjarenbeleidsperiode. De organisatie zet dan ook veel eerste stappen op nieuwe wegen. Wegen die meer hondenwelzijn en meer verantwoord hondenbezit gaan brengen. Met activiteiten en ondersteuning in het hart van knelpunten met dieren. Dat is een intensief proces waarbij veel geleerd wordt, door alle betrokkenen. De organisatie is trots op de inzet van iedereen die de nieuwe projecten vormgeeft en zoveel professioneel hart toont voor de honden en blij met alle nieuwe en nuttige interacties en relaties die in het belang van verantwoord hondenhouderschap worden gelegd.

In dit jaarverslag leest u over de activiteiten, de ontwikkelingen en de financiële verantwoording daarvan. Namens het team van medewerkers en vrijwilligers, wens ik u veel leerzaam leesplezier.

Den Haag, 3 mei 2017

Ir. Ineke R. van Herwijnen
Directeur KHB
info@hondenbescherming.nl
070-3388538 (ma t/m vrij, 9.30-14.30)

INHOUDSOPGAVE	
BESTUURSVERSLAG	6
Koninklijke Hondenbescherming	8
Algemeen	8
Doelstelling	8
Organisatievoering	9
Organisatie	9
Bestuur	9
Kantoor	10
Personeel	10
Vrijwilligersbeleid	10
Bezoldiging directeur	10
Verantwoordingsverklaring	11
Bestuur	11
Besteding middelen	11
Omgang met belanghebbenden	11
CBF-keurmerk	13
Publicatie jaarverslag en jaarrekening	13
Leden	13
Risico's en risicobeheersing	14
Algemene risico's	14
Financiële risico's en fraudepreventieve maatregelen	15
Verwacht vermogensscenario	16
Proces van risicomangement	16
Welzijnsactiviteiten	17
Inspectie op verwaarlozing en mishandeling	17
Opvang en herplaatsingsbevordering oudere honden	18
Herplaatsingsbevordering - Dutch Cell Dogs	19
Activiteiten ter bevordering verantwoord hondenbezit	19
Wetenschappelijk onderzoek	19
Educatie en voorlichting	20
Educatief project	20
Doing only good	21
FAIRPUP	22
Kennismiddelen	23
Algemeen	23
Politieke lobby & juridische ondersteuning	24

Financiën	25
Algemeen	25
ANBI	25
Besteding aan doelstelling	25
Kosten en baten eigen fondsenwerving	25
Kosten beheer en administratie	25
Beleggingsbeleid	26
Toelichting jaarrekening	26
Evaluatie 2016	27
Activiteitsniveau	27
Organisatieniveau	27
Financieel niveau	28
Strategie 2017	28
Activiteitsniveau	28
Organisatieniveau	28
Financieel/fondsenwervend niveau	28
Begroting staat van baten en lasten 2017	29
JAARREKENING	30
Balans per 31 december 2016	31
Staat van baten en lasten over 2016	33
Kasstroomoverzicht	35
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	37
Lastenverdeling	41
Toelichting op de balans per 31 december 2016	43
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	52
Overige gegevens	58
Controleverklaring	59

**BESTUURSVERSLAG
KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING**

Koninklijke Hondenbescherming

Algemeen

De Koninklijke Hondenbescherming (KHB) is bij notariële akte opgericht op 22 februari 1912. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 24 juli 2013 bij notariskantoor Van Wijk, Gorsira & Tacken gevestigd te Wassenaar.

De vereniging is gevestigd aan de Statenlaan 108, 2582 GV Den Haag. De rechtsvorm is vereniging. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haaglanden onder nummer 40409239.

Doelstelling

Volgens artikel 2 van de statuten heeft de vereniging tot doel

- de eerbied voor het leven van alle huisdieren te bevorderen en in het bijzonder de eerbied voor het leven van de hond, het dier dat in de loop der eeuwen als huisdier volkomen afhankelijk van de mens is geworden;
- onverkorte handhaving van de -vooral door haar streven bereikte- huidige wettelijke bepalingen ter bescherming van de hond;
- bestrijding van misbruiken en wantoestanden die zich kunnen voordoen bij
 - het fokken en/of vermeerderen van honden;
 - de handel alsmede in- en uitvoer van honden;
 - de onderbrenging in asiels en/of pensions van honden;
 - het verrichten van proeven op honden;
 - het houden van wedstrijden met honden;
 - het africhten van honden voor welk doel dan ook;
 - het verrichten van arbeid door en de bewaking en/of beveiliging met honden;
 - de vervuiling van de leefomgeving van honden;
 - het zich ontdoen van en de beëindiging van het leven van honden.
- In het algemeen zal de vereniging zich verzetten tegen toestanden, handelingen en nalatigheden, die het welzijn van de honden in gevaar brengen of kunnen brengen en de mens onwaardig zijn.
- Teneinde de hiervoor vermelde doelstellingen te bereiken casu quo te handhaven heeft de vereniging mede tot taak -al dan niet met andere dierenbeschermingsorganisaties- het in stand houden en coördineren van een landelijke inspectiedienst.

Missie

De KHB gelooft dat samenleven tussen mens en hond beter kan en moet. Daarom is haar missie welzijn van honden in Nederland te vergroten en verantwoord hondenbezit te stimuleren, zodat voor de hond, de hondenbezitter en de omgeving het leven rijker wordt.

Visie

Honden kunnen in de handen en het thuis van een verantwoorde hondenbaas een goed leven leiden, een leven in welzijn. Honden zijn prachtige dieren die hun eigenaar veel levensplezier en gezondheidsvoordelen kunnen geven. Verantwoord hondenbezit draagt bovendien bij aan een betere samenleving.

Samenleven met honden behoort al vele jaren bij onze samenleving. (Deze is zelfs deels ontstaan dankzij het samenleven met honden. Als hoeder, herder, bewaker en bijvoorbeeld als hulp tijdens de jacht, maakten honden ons werk lichter en daarmee vooruitgang mogelijk.) De huidige leefstijl van de mens en de maatschappij van vandaag de dag maken een leven in welzijn voor de hond en verantwoord hondenbezit echter geen vanzelfsprekendheid. Drukke leefschema's en trends brengen nieuwe uitdagingen en belemmeren het bereiken van een voldoende niveau van hondenwelzijn.

Een verantwoord hondenbezitter kan zijn hond de tijd, aandacht, verzorging, opvoeding en begeleiding bieden die de hond verdient, waardoor het welzijn van de hond gegarandeerd is en de hondenbezitter en diens omgeving de hond verwelkomen als meerwaarde in hun leven. Een verwelkomende samenleving op haar beurt, biedt de hond en diens begeleider voldoende ruimte om samen mooie avonturen te kunnen beleven en de hond op een verantwoorde manier hond te laten zijn.

Ambitie

De KHB wil als mediator tussen hond, hondenbezitter en diens omgeving, het welzijn van de hond vergroten en het leven van de hond, diens eigenaar en zijn omgeving rijker maken.

Kernwaarden

De KHB is sterk in het verbeteren van de situatie van het dier “in de context”. Ze werkt niet activistisch, of met tegenkracht, maar met (al dan niet prikkelende) “meekracht”. Door de mens te beïnvloeden, verbetert ze de situatie van het dier. De laatste jaren heeft de organisatie ingezet op het verstevigen van voorlichtende kennis en kunde, niet in de laatste plaats middels subsidie voor wetenschappelijk onderzoek naar impulsaankoop van honden. De kernwaarden van de KHB zijn: deskundig, integer en alert.

Deskundig

De KHB is een deskundige organisatie die de deskundigheid van haar medewerkers doorontwikkelt, professioneel in haar werkveld optreedt en middels onderzoek en ontwikkeling de kennis over honden en hondenbezit verder (helpt) ontwikkelen.

Integer

De KHB is een betrouwbare partner die met verstand beslissingen neemt en uitdraagt.

Alert

De KHB is alert op maatschappelijke ontwikkelingen die voor honden(welzijn), hondenbezitters en de samenleving relevant zijn.

ORGANISATIEVOERING

Organisatie

De KHB wordt als vereniging door het bestuur bestuurd. De Algemene Ledenvergadering (ALV) fungeert als toezichthoudend orgaan. De directeur van de organisatie stuurt het kantoor aan, waar twee beleidsmedewerkers, de bureaumedewerker en de financieel medewerker werkzaam zijn. Het merendeel van deze medewerkers werkt parttime, zoals in de paragraaf ‘Kantoor’ op pagina 10 is terug te vinden.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is per 1 januari 2016:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. R. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. A.M. Le Haen	secretaris	(zitting sinds 2012)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. K.P. Lock MSc.	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Dhr. drs. J.J. Smit	bestuurslid	(zitting sinds 2010)

De samenstelling van het bestuur na de ALV van 29 juni 2016:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. R. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)
Mw. mr. L.E.D. Tjeertes	secretaris	(zitting sinds 2016)

Na de ALV 2016 hebben zich als kandidaat bestuursleden gemeld: dhr. D. ten Holder MA. en dhr. mr. dr. E. Virginia, welke naar verwachting in de ALV van 2017 tot bestuurslid benoemd worden.

De bestuursleden nemen op vrijwillige basis deel aan het bestuur van de KHB. Hiervoor ontvangen zij geen vergoedingen. De bestuursleden vallen onder het algemene vrijwilligersbeleid van de vereniging. De directeur van de KHB heeft in het jaar 2016 als onbezoldigde nevenfunctie vervuld: adviseur van Certipet.

De bestuursleden van de KHB hebben geen relevante nevenfuncties. De heer de Vink, penningmeester, is werkzaam bij ABN AMRO Mees Pierson.

De bestuursleden worden benoemd tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) voor de duur van drie jaar. Deze bestuurstermijn van drie jaar kan maximaal vier maal verlengd worden. Bestuursleden leggen tijdens de ALV verantwoording af aan de (aanwezige) leden voor het gevoerde financiële beleid en beheer. Op 29 juni 2016 hebben de aanwezige leden ingestemd met het dechargeren van het bestuur voor het gevoerde beleid en beheer over 2015. In 2017 vindt de ALV plaats in juni. De datum van de ALV wordt gecommuniceerd via het nieuwsmagazine van de organisatie.

Het bestuur is in het verslagjaar 2016 zeven maal bijeen geweest om te vergaderen, waaronder twee maal een beleidsdag. De jaarrekening 2015 en de begroting voor 2016 zijn in de ALV van 29 juni 2016 goedgekeurd en definitief vastgesteld. Het bestuur heeft op 24 januari 2017 haar functioneren geëvalueerd over het verslagjaar. De resultaten van deze evaluatie zijn opgenomen in het verslag van de betreffende vergadering. De financiële/kascommissie wordt in 2016 gevormd door de heer de Jager en de heer Leembruggen. De heer Jan Bos, Chief Financial Officer PostNL, was helaas door extreme drukte niet in staat het werk voor de commissie uit te voeren. De leden van de financiële/kascommissie ontvangen hiervoor geen vergoedingen. Begin 2016 heeft een overleg met de Manders-Brada stichting plaatsgevonden. Daarbij is onder andere gesproken over de Inspectiedienst Gezelschapsdieren en steun aan asielen en opvanginstanties.

Kantoor

Personeel

Eind 2016 is het totaal aantal medewerkers in dienst bij de KHB vijf. Het merendeel is actief als parttimer, in totaal zijn er 3,6 FTE. Begin 2016 wordt een nieuwe medewerker bureau en leden verwelkomd. Medewerkers worden in hun persoonlijke ontwikkeling begeleid middels persoonlijke ontwikkelplannen. Er is door het bestuur voor de medewerkers een ARBO-beleid geformuleerd. Elk jaar zijn er één of meerdere studenten bij de organisatie welkom die zich overwegend met dierinhoudelijke onderwerpen bezighouden.

Vrijwilligersbeleid

Bestuursleden, standmedewerkers en overige vrijwilligers vallen onder het vrijwilligersbeleid van de vereniging. Het beleid is gebaseerd op de algemeen geldende regels die door de fiscus hiervoor zijn vastgesteld.

Bezoldiging directeur

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld voor de directeur die als parttimer in vaste dienst is van de organisatie. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. Begin januari 2016 is het jaarlijks gesprek gevoerd mbt het functioneren en bezoldiging van de directeur. Deze evaluatie is positief geweest en er zijn geen aanleidingen gevonden om het bezoldigingsbeleid te wijzigen.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de KHB de 'Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen' van de Goede Doelen Nederland (GDN, voorheen VFI) en de Code Wijffels. Deze adviesregeling geeft zwaartecriteria en een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie is uitgevoerd door het bestuur. Het voor de toetsing aan GDN-maxima relevant werkelijk jaarinkomen van de directeur bedraagt voor de directeur in 2016 €44.878 (0,56 FTE/12 maanden). De beloning blijft daarmee binnen GDN-maxima. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten. De bezoldiging bestaat uit loon, betaalde sociale verzekerings- en pensioenpremies en belaste vergoedingen voor reiskosten.

Verantwoordingsverklaring

Bestuur

Het bestuur van de KHB is belast met het besturen van de vereniging. Het bestuur houdt toezicht op het behalen van gestelde doelen en de wijze waarop deze worden bereikt. Middels het jaarverslag wordt hierover verantwoording afgelegd. Een samenvatting van het jaarverslag wordt onder de leden verspreid voordat de jaarlijkse algemene ledenvergadering (ALV) plaatsvindt. De ALV fungeert als het toezichthoudende orgaan van de organisatie. Deze verleent het bestuur jaarlijks decharge voor het gevoerde (financiële) beleid.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid van de vereniging en stelt de financiële richtlijnen vast. Tijdens de jaarlijkse ALV wordt het beleid uiteengezet en de begroting voor het betreffende jaar voorgelegd.

Uitvoering van het vastgestelde beleid ligt in handen van de directeur KHB. Het bestuur voert hierover controle en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. Het functioneren van de directeur KHB wordt jaarlijks geëvalueerd.

Benoeming van bestuursleden geschiedt tijdens de ALV op voordracht. Bij de samenstelling van het bestuur wordt getracht diverse belangrijke disciplines vertegenwoordigd te laten zijn, zoals uit het notariaat, de diergeneeskunde, de fiscale en financiële wereld en de politiek.

Besteding middelen

De KHB en de leden van haar bestuur werken continu aan een optimale besteding van middelen zodat ze effectief en doelmatig haar doelstellingen kan realiseren. Richtinggevend zijn hierbij de statuten van de vereniging. Jaarplannen en meerjarenplannen geven aan welke doelen zijn gesteld in de betreffende periodes. Evaluaties met betrekking tot het behalen van gestelde doelen worden weergegeven in het jaarverslag en in evaluatiedocumenten. Het jaarverslag is na de ALV beschikbaar op de website van de organisatie.

De middelenbesteding wordt vastgelegd in een jaarlijkse begroting. Door de kantoormedewerker van de KHB wordt een administratie bijgehouden van binnengekomen nalatenschappen. Zij voert ook de ledenadministratie waarin de gegevens van de leden worden geregistreerd. De financieel medewerker voert de boekhouding, welke aan het einde van het jaar aan een accountantscontrole wordt onderworpen.

Omgang met belanghebbenden

De belangrijkste belanghebbenden van de KHB zijn als volgt onder te verdelen.

A) (Meewerkende) belanghebbenden die het werk mede mogelijke maken:

- Adoptanten van honden in de opvang voor oudere honden
- Donateurs
- Erflaters
- Leden
- Vrijwilligers
- (Samenwerkings)partners & sponsors

B) (Ontvangende) belanghebbenden die middels de activiteiten van de KHB bereikt (moeten) worden:

- Honden (in nood)
- Hondenbezitters (in spé)
- De maatschappij (ouders van kinderen, kinderen, recreanten, buurtgenoten van hondenbezitters, gemeenten, overheid, etc.)

De KHB en de leden van haar bestuur streven naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Voor de meewerkende belanghebbenden is de organisatie van maandag tot en met donderdag tussen 9.30 en 14.30 telefonisch en per mail bereikbaar. Regelmatig worden via deze kanalen vragen beantwoord en komt er feedback binnen. Deze feedback wordt - indien nodig - doorspeeld naar de verantwoordelijk medewerker. Omdat de organisatie klein is, zijn de lijnen kort en komen gegevens snel en makkelijk bij de juiste persoon terecht.

Nieuws van en over de organisatie wordt gedeeld met de meewerkende belanghebbenden via de website en sociale mediakanalen. Vaak verschijnt meermaals per week een bericht. Daarnaast is er voor de leden van de vereniging drie maal per jaar het nieuwsmagazine en ontvangen adoptanten van oudere honden twee maal per jaar de adoptantenkrant. Bij de mei editie van het nieuwsmagazine wordt een samenvatting van het jaarverslag verstuurd. Deze editie gaat ook naar alle donateurs. Vrijwilligers ontvangen een kerstattentie en adoptanten en relaties ontvangen in deze periode een nieuwjaarswens.

Eén maal per jaar wordt de ALV georganiseerd waarin het bestuur verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de leden hun wensen, vragen en klachten met het bestuur delen. Voor de inname en afhandeling van klachten is een klachtenprocedure opgesteld die op de website is geplaatst van de organisatie.

Wanneer nabestaanden van erflaters of fondsen er prijs op stellen, worden zij naar wens geïnformeerd over de activiteit of het project waaraan gedoneerd is.

Met (samenwerkings)partners worden nieuwsbrieven uitgewisseld. Daarnaast is er elk kwartaal tot elke week contact over lopende zaken, afhankelijk van wat de activiteiten op dat moment vragen. Sponsors ontvangen het nieuwsmagazine 'Hond' en worden geïnformeerd over projecten of activiteiten die hen in het bijzonder aangaan.

De ontvangende belanghebbenden die middels de activiteiten van de KHB bereikt (moeten) worden, worden betrokken bij het opzetten van nieuwe activiteiten middels bijvoorbeeld focusgroepen. Daarnaast is voor hen van maandag tot en met donderdag tussen 9.30 en 14.30 de organisatie telefonisch en per mail bereikbaar. Voor de te bereiken doelgroepen is daarnaast de combinatie van website (en overige digitale communicatiemiddelen) en sociale media erg belangrijk. Via de sociale media vindt ook veel uitwisseling plaats van gedachten, ideeën en problematieken.

CBF-keurmerk

Sinds 2006 is de KHB drager van het CBF-keurmerk (CBF-Keur) voor goede doelen. Het CBF houdt sinds 1925 gegevens bij over fondsenwerving en goede doelen in Nederland. Daarnaast houdt het CBF toezicht op goede doelen in Nederland. Als een goed doel aan de criteria van het CBF voldoet, krijgt ze een stempel van goedkeuring.

Het CBF heeft in 2016 een self-assessment uitgedaan, welke door de KHB is uitgevoerd, met positief resultaat.

Publicatie jaarverslag en jaarrekening

Leden van de KHB ontvangen ongeveer zes weken voor de Algemene Ledenvergadering middels het nieuwsmagazine een samenvatting van het jaarverslag en de jaarrekening. Tevens maakt het bestuur via dit nieuwsmagazine haar doelstellingen voor het nieuwe jaar bekend. Als de leden tijdens de ALV zowel het jaarverslag als de jaarrekening goedkeuren, wordt het verslag gepubliceerd op de website van de organisatie.

Leden

De vereniging telt in januari 2016 2179 leden en in januari 2017 2090 leden. Leden betalen een contributie van minimaal vijftien euro per jaar. Aan leden die middels een automatische incasso hun lidmaatschapsgeld voldoen wordt een korting verleend van twee euro en vijftig eurocent. In 2016 hebben zich 38 nieuwe leden aangemeld en zijn 134 leden uitgeschreven. Het aantal adoptanten van seniorenhonden is begin januari 2017 192, 7 adoptanten werden ingeschreven, 14 uitgeschreven.

Behalve leden en adoptanten, kent de KHB ook donateurs. Allen is de organisatie erg dankbaar voor hun steun. Leden ontvangen drie maal per jaar het nieuwsmagazine. Donateurs ontvangen in het voorjaar het nieuwsmagazine. Hierin is de samenvatting van het jaarverslag opgenomen. Het volledig jaarverslag is voor leden voorafgaand aan de Algemene Ledenvergadering opvraagbaar en ligt ter inzage bij de ALV ter tafel. Na goedkeuring tijdens de ALV wordt het gepubliceerd op de site. De overige nieuwsmagazines ontvangen zij niet, in tegenstelling tot de leden. Adoptanten ontvangen twee maal per jaar de adoptantenkrant met nieuws uit de opvang voor oudere honden.

RISICO'S & RISICOBEBEERSING

Algemene risico's

De KHB heeft als rechtsvorm vereniging. Dit betekent dat het bestuur jaarlijks verantwoording aflegt aan de leden middels de algemene ledenvergadering (ALV). De leden hebben dus een toezichthoudende rol. Op financieel gebied zijn er aanvullende toezichthoudende rollen. Hierover is meer te lezen in de paragraaf 'Financiële risico's'.

Iedere goede doelen organisatie kent risico's en bedreigingen. Zo hebben als gevolg van de economische crisis, steeds meer huishoudens weinig bestedingsruimte. Bedrijven verkeren eveneens vaker in zwaar weer, waardoor sponsoring budgetten kleiner zijn. Geven aan een goede doelenorganisatie vermindert daardoor. Net als andere goede doelen ontvangt de KHB met enige regelmaat opzeggingen als gevolg van 'onvoldoende financiële middelen om te steunen'. Andere maatschappelijke trends raken de organisatie ook, zoals verhoudingsgewijs meer multiculturaliteit (waarbij soms minder of andere connectie met honden speelt), meer individualisme en minder lange termijn steun aan goede doelen.

Vanwege het veranderd 'geefmilieu' heeft de KHB eind 2016 een offerte verzoek gedaan aan Van Dooren. Zij zullen een voorstel voor vormgeving van ledenbehoud en -werving op een wijze die past bij de organisatie en haar wens om zich vooral te oriënteren op de activiteiten voor de honden. Het gestaag teruglopende ledental, maakt het noodzakelijk aan fondsenwerving te gaan doen.

Sterkte-zwakte analyse

Sterk aan de KHB is dat het een stabiele, degelijke, objectieve en professionele organisatie is in het werkveld. Er is geen andere organisatie die alleen hond-specifiek opereert. De borging van kennis op het gebied van zowel diermanagement/ verzorging/ hulpverlening, gedragskunde en wetgeving is eveneens tamelijk uniek. De organisatie heeft een lange geschiedenis van bekwaam en tactvol handelen en resultaten bereiken.

Als relatief kleine organisatie gedraagt ze zich 'groot'. Zo is de KHB drager van het volwaardig CBF-Keurmerk en is ze lid van Goede Doelen Nederland. Uiteraard heeft ze ook de ANBI-status.

Grote kansen oppakken

Het behoudende en stabiele karakter van de organisatie maakt het oppakken van 'grote kansen' lastiger voor de KHB dan voor grote organisaties. De afgelopen jaren heeft de organisatie hierin echter stappen gezet. Zo is sinds enige jaren steun aan Dutch Cell Dogs vormgegeven, is subsidie verleend voor een vierjarig onderzoek aan de Rijksuniversiteit, met als doel het tegengaan van malafide hondenhandel en is in 2016 onderzocht op welke wijze een nieuw educatief en wijkgericht project vormgegeven kan worden, met de intentie deze in 2017 als pilot op te zetten.

Leerpunten uit evaluaties

Evalueren doet de KHB vooral op het niveau van activiteit en output. Waar mogelijk wordt aan outcome meting gedaan, maar dit is vanwege schaal en kosten niet altijd realiseerbaar. Een van de leerpunten van de afgelopen jaren was dat onder de activiteit 'voorlichting' goede voorlichtingsmiddelen worden gemaakt, maar dat vanwege beperkte budgetten relatief weinig geïnvesteerd wordt in promotie daarvan. Op basis van met name 'free publicity' is in het verleden getracht een zo groot mogelijk deel van de doelgroep te bereiken. Onder andere bij de 'Ruim je Rot' App is gebleken dat naast 'gratis aandacht' betaalde promotie onontbeerlijk is om moderne voorlichtingsmiddelen breder te verspreiden. In 2014 en 2015 is daarom bij de campagnes ook betaalde promotie ingezet om voorlichtingsboodschappen verder en breder te verspreiden. Gezien de krappe budgetten hiervoor, blijft het echter een kwetsbaar punt. Eind 2015, begin 2016 is vanwege een projectsubsidie een groter PR-budget beschikbaar geweest voor de 'naar doordachte aanschaf'-campagne. Dit heeft direct geleid tot het bereiken van veel meer mensen. Met de infographic zijn bijna een miljoen views bereikt. In 2016 is voor #TjaKarma ook wat meer PR-budget beschikbaar gesteld, maar aanzienlijk minder dan beschikbaar was voor de 'naar doordachte aanschaf'-campagne. Dit is terug te zien in het aantal bereikte views.

Financiële risico's en fraudepreventieve maatregelen

Als vereniging wordt op het bestuur van de KHB toegezien door de algemene ledenvergadering (ALV). Aanvullende toezichhoudende rollen worden vervuld door:

- de accountant Van Oeffel die de jaarrekening opmaakt,
- de controlerende accountant Mazars,
- de financiële/kascommissie.

In 2015 en 2016 is bekeken of de financiële/kascommissie omgevormd moest worden naar een audit commissie. Rondom het jaarrekeningsproces is besloten de oude structuur te handhaven.

Om fraude te voorkomen is het proces van fiatteren (directeur), betalen (beleidsmedewerker Hulp en Zorg) en inboeken (financieel medewerker) gescheiden. Correspondentie tussen gefactureerde bedragen en betaalde bedragen wordt extra gecontroleerd wanneer de facturen worden verwerkt. Voor grotere bedragen wordt met gezamenlijke (teken)bevoegdheid gewerkt. De bevoegdheid van de directeur is aan een maximum gebonden.

Bij het verstrekken van financiële steun wordt in principe aan de bron betaald, zodat fraude met steunbedragen bemoeilijkt wordt.

Wanneer zich fraude voordoet, wordt als volgt gehandeld:

- Fraude door een van de medewerkers op kantoor, anders dan de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de directeur en door de directeur aan het bestuur medegedeeld. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
 - Fraude door de directeur. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan de financieel medewerker die dit direct aan de penningmeester kenbaar maakt. Bestuur onderzoekt en gaat over tot passende maatregelen.
 - Fraude door een of meerdere van de bestuursleden. Bij opmerking, wordt dit direct gemeld aan alle overige bestuursleden. Deze onderzoeken en gaan over tot passende maatregelen.
- Van fraudezaken wordt altijd melding gemaakt tijdens de ALV.

De KHB besteedt de aan haar toevertrouwde gelden met uiterste zorgvuldigheid zodat ze haar missie kan verwezenlijken. Omdat haar activiteiten zich over meerdere jaren uitstrekken en er jaarlijks minder binnenkomt uit adoptiegelden, contributies en donaties, dan er besteed wordt aan de activiteiten, beheert de organisatie een deel van haar vermogen ten gunste van continuïteit van haar inzet. Sinds 2012 is dit beheer uitbesteed aan ABN AMRO - Triodos Mees Pierson om er zeker van te zijn dat beleggen plaatsvindt op basis van duurzaamheidscriteria die stroken met de missie en maatschappelijke opvattingen van de KHB.

Er wordt een matig defensief beleggingsbeleid gevoerd, hetgeen conform het advies van de ABN AMRO - Mees Pierson bank is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Per vermogenscategorie, te weten aandelen, onroerend goed, obligaties en liquiditeiten zijn bandbreedtes vastgesteld en aanvullende criteria om de risico's te beperken. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het in stand houden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden.

Verwacht vermogensscenario

Het vermogen van de KHB is ruim voldoende om mogelijke verliezen te kunnen dragen zonder dat de exploitatie in gevaar komt. Op basis van de resultaten over de afgelopen tien jaar kan worden vastgesteld dat de opbrengst uit nalatenschappen een stijgende lijn vertoont. Op basis van een te verwachten gemiddeld positief rendement van 3,7% per jaar en de geleidelijke toename van het saldo van de nalatenschappen is in stand houden van het eigen vermogen het meest waarschijnlijke scenario.

Proces van risicomanagement

Om risico's in beeld te brengen en daarop adequate actie te nemen, heeft het bestuur van de KHB in 2013 een risicoanalyse uitgevoerd op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Op basis van deze analyse zijn diverse maatregelen genomen. Zoals in 2014 het aangaan van twee nieuwe steunverleningen aan Dutch Cell Dogs en de subsidie voor het onderzoek aan impulsaanschaf. In hetzelfde jaar is gestart met het bestuderen van het veranderd handhavingenveld, waarna in 2015 verdere gesprekken zijn gevoerd die in 2016 geleid hebben tot het stoppen van de inspectie en ondersteunen van het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling. Jaarlijks wordt bekeken welke risico's verminderd of toegenomen zijn en welke actie op basis daarvan gewenst is.

Een deel van de foto's in dit jaarverslag is gemaakt door Nel van Wijngaarden en kosteloos door haar ter beschikking gesteld

WELZIJSACTIVITEITEN

Inspectie op verwaarlozing en mishandeling

De Inspectiedienst Gezelschapsdieren (IDG) heeft aan de wieg gestaan van de KHB. De organisatie is de vele inspecteurs zeer dankbaar, die zich door de jaren hebben ingezet voor de dieren. In de afgelopen jaren heeft er zich echter op het handhavingenveld een aantal belangrijke ontwikkelingen voorgedaan, bijvoorbeeld de komst van nationaal dieren noodnummer '144'. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de IDG de afgelopen jaren het aantal klachten heeft zien teruglopen. Deze trend is door de inspecteurs onderkend. Daarom hebben zij een toekomstvisie opgesteld. De toekomstvisie is met het bestuur besproken. Omdat de visie nog geen concrete invulling van de activiteiten bevatte, heeft het bestuur ook zelf het handhavingenveld geraadpleegd en zijn, in samenspraak met de IDG, de mogelijkheden onderzocht van samenwerking met andere handhavers en met name met de Dierenbescherming. De inspecteurs hebben deze samenwerking van de hand gewezen. In 2016 is nogmaals gekeken of er gekomen kon worden tot een effectieve taakstelling voor de IDG. Dit is helaas niet gelukt, waarna bij de ALV van 2016 is besloten de IDG als activiteit te stoppen. Omdat het de nadrukkelijke wens is van de KHB om bij te dragen aan het tegengaan van dierverwaarlozing/mishandeling onderzoekt zij op welke wijze dit effectief kan. Dit heeft in het jaar 2016 geleid tot twee ontwikkelingen. Enerzijds is na een aantal gesprekken toezegging gedaan tot ondersteuning van het in oprichting zijnde Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED). Anderzijds wordt bekeken of op het gebied van dierforensisch onderzoek of hondengevechten een rol van betekenis te spelen is door de organisatie.

Wat betreft het LED is een toezegging gedaan van 30.000 euro. Dit centrum is in oprichting en zal door onderzoek en ondersteuning, dierenartsen die met dierenmishandeling in aanraking komen of het vermoeden, helpen bij het vaststellen van en zo vroeg mogelijk ingrijpen bij dierenmishandeling.

Dierenmishandeling is nog steeds een groot probleem in Nederland. Het veroorzaakt veel dierenleed, vaak achter gesloten deuren. Daarnaast kan het samengaan met (andere) vormen van huiselijk geweld, waarbij bijvoorbeeld ook kinderen slachtoffer worden. Om zo vroeg mogelijk in te grijpen bij dierenmishandeling en zo mogelijk zelfs preventief te opereren, is vroege signalering een noodzaak. Die blijft helaas vaak uit, bijvoorbeeld door een kennishiaat bij de dierenarts. Twee organisaties, Bureau Beke en de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit van Utrecht, hebben daarom de handen ineen geslagen. Binnen het project wordt een digitaal platform gecreëerd. Hier kunnen dierenartsen expertise inwinnen en vermoedens van dierenmishandeling laten toetsen door een expert panel. Hierdoor kan sneller en beter dierenmishandeling worden herkend en erkend. Ook zal via het platform informatie worden verzameld over wie er betrokken is bij dierenmishandeling en wat de achtergronden zijn. Zo kan in de toekomst effectiever worden gewerkt aan maatregelen die dierenmishandeling voorkomen. Momenteel is er te weinig bekend over mishandeling van dieren, zowel bij dierenartsen als bijvoorbeeld met betrekking tot daderprofielen. De KHB is blij dat zij aan het project kan bijdragen en gelooft dat het project een belangrijke stap voorwaarts is in de strijd tegen mishandeling van - vaak weerloze - dieren.

Opvang en herplaatsingsbevordering oudere honden

Chows zijn bijzondere honden. En soms... komen ze in een bijzonder nare situatie terecht. Zo ook drie Chows op leeftijd. Hun eigenaar blijkt hen niet meer van de juiste zorg te kunnen voorzien. Zo start het jaar 2016 voor de opvang van de oudere honden in Den Bosch met de komst van een bijzonder drietal. Zodra de politie met taakaccent dierenwelzijn merkt dat de houder van deze honden niet de juiste zorg aan de 'leeuwen' kan bieden, wordt naar een passende oplossing gezocht om de dieren uit hun slechte situatie te halen. Dit lukt. Al vraagt het flink wat inzet van de politie en

dierenambulance om de honden in alle rust uit huis te halen. Buiten, uit de schemerige situatie van de woning, blijkt hoe noodzakelijk dit besluit is geweest. Bij twee van de drie Chows zit hun tuig aan de vacht verkleefd. Hoewel vacht, het is bij elk van hen meer een vervilte en verklitte deken die er af geschoren moet worden om de honden pijnvrij te krijgen en weer vrij te kunnen laten bewegen. Huidproblemen en pijnlijk ingegroeide nagels onder de vacht moeten ook meteen worden aangepakt. In de opvang voor de oudere honden wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de conditie. De Nederlandse Chow-Chow club helpt bij het vinden van verantwoorde, goede nieuwe baasjes. Dankzij hun inzet, lukt dit en vinden alle drie de leeuwen een goed en fijn thuis.

Over het hele jaar 2016 worden de volgende 40 honden verwelkomd:

Bikkel (Kooiker X Cavalier, 11 jaar, Reu), Bo (Labrador, 15 jaar, Teef), Bobby (Jackrussel, 13 jaar, Reu), Boris (Stabij X, 15 jaar, Reu), Bruno (Labrador Retriever, 13 jaar, Reu), Cas (Jack Russel, 12 jaar, Reu), Chow (Chow Chow, 13 jaar, Reu), Cindy (Labrador Retriever, 14 jaar, Reu), Davil (Jack Russel Kruising, 13 jaar, Reu), Doerak (Engelse Cocker Spaniel, 12 jaar, Reu), Dollar (Shih Tzu, 14 jaar, Reu), Dribbel (Border Collie Kruising, 15 jaar, Reu), Foxy (Welsh Corgi Pembroke, 12 jaar, Reu), Fruppie (Shih Tzu Kruising, 13 jaar, Teef), Henkie (Boerenfox, 12 jaar, Reu), Kayra (Russelkruising, 11 jaar, Teef), Lady (Tervuerense herder, 11 jaar, Teef), Lady (Boerenfox, 16 jaar, Teef), Lara (Golden Retriever, 11 jaar, Teef), Lion (Chow Chow, 9 jaar, Reu), Marco (Duitse Staande Langhaar, 14 jaar, Reu), Max (Mechelse Herder, 13 jaar, Teef), Mini (Chihuahua, 11 jaar, Reu), Nikki (Maltezer, 13 jaar, Reu), Nina (Boomer, 14 jaar, Teef), Rakker (Duitse Staande X, 13 jaar, Reu), Rakker (Chihuahua, 16 jaar, Reu), Ringo (Tervuerense Herder, 11 jaar, Reu), Sam (Drentse Patrijshond, 14 jaar, Reu), Smokey (Jack Russel Ruwhaar, 13 jaar, Reu), Snoopie (Maltezer X, 13 jaar, Reu), Spock (Vastgotspets X, 13 jaar, Reu), Spot (Jack Russel

Kruising, 11 jaar, Reu), Tasja (Shiba Inu X, 17 jaar, Teef), Tassa (Labrador, 14 jaar, Teef), Tjico (Lakeland terrier, 15 jaar, Reu), Trix (Boerenfox, 13 jaar, Teef), Trust (Chow Chow, 12 jaar, Teef), Wallie (Bernese Sennenhond, 9 jaar, Reu), Yogi (Golden Retriever, 11 jaar, Reu).

Geplaatst worden: 2016:

Ascha (Jack Russel, 19 jaar, Teef), Bo (Labrador, 15 jaar, Teef), Bobby (Jackrussel, 13 jaar, Reu), Boris (Stabij X, 15 jaar, Reu), Bruno (Labrador Retriever, 13 jaar, Reu), Cas (Jack Russel, 12 jaar, Reu), Chow (Chow Chow, 13 jaar, Reu), Cindy (Labrador Retriever, 14 jaar, Reu), Davil (Jack Russel Kruising, 13 jaar, Reu), Doerak (Engelse Cocker Spaniel, 12 jaar, Reu), Dribbel (Border Collie Kruising, 15 jaar, Reu), Floortje (Beagle, 12 jaar, Teef), Foxy (Welsh Corgi Pembroke, 12 jaar, Reu), Fruppie (Shih Tzu Kruising, 13 jaar, Teef), Igor (Poedel, 16 jaar, Reu), Jasmijn (Corgi X, 12 jaar, Teef), Kayra (Russelkruising, 11 jaar, Teef), Lady (Tervuerense herder, 11 jaar, Teef), Lancelot (Corgi X, 12 jaar, Reu), Lara (Golden Retriever, 11 jaar, Teef), Lion (Chow Chow, 9 jaar, Reu), Marco (Duitse Staande Langhaar, 14 jaar, Reu), Max (Mechelse Herder, 13 jaar, Teef), Nikki (Maltezer, 13 jaar, Reu), Nina (Boomer, 14 jaar, Teef), Nino (Labrador, 13 jaar, Reu), Quinty (Engelse Springer Spaniel, 15 jaar, Teef), Rakker (Duitse Staande X, 13 jaar, Reu), Sam (Drentse Patrijshond, 14 jaar, Reu), Smokey (Jack Russel Ruwhaar, 13 jaar, Reu), Spike (Beagle, 15 jaar, Reu), Spock (Vastgotspets X, 13 jaar, Reu), Spot (Jack Russel Kruising, 11 jaar, Reu), Tasja (Shiba Inu X, 17 jaar, Teef), Tassa (Labrador, 14 jaar, Teef), Tommy (Golden Retriever, 13 jaar, Reu), Trust (Chow Chow, 12 jaar, Teef), Uniqua (Beagle, 11 jaar, Teef), Yogi (Golden Retriever, 11 jaar, Reu).

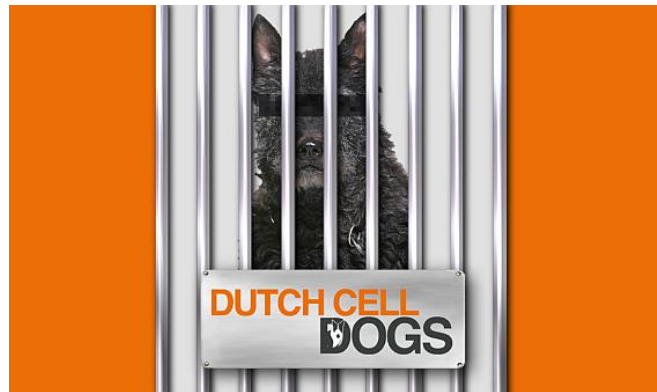
Overleden zijn helaas:

Jasmijn (Corgi X, 12 jaar, Teef), Kayra (Russelkruising, 11 jaar, Teef), Marco (Duitse Staande Langhaar, 14 jaar, Reu).

Omdat we bij de KHB bemerken dat sommige grijze snuitjes sneller een nieuw thuis vinden dan andere, gaat Bianca Knake, student Diermanagement van Van Hall-Larenstein, aan de slag met de gegevens over afstand en adoptie van de afgelopen jaren. Begin 2017 wordt het resultaat van haar onderzoek verwacht. De uitkomsten zullen worden gebruikt om de communicatie over plaatsbare senioren verder te optimaliseren.

Herplaatsingsbevordering - Dutch Cell Dogs

De KHB is al enige jaren trots structureel ondersteuner van stichting Dutch Cell Dogs. Dutch Cell Dogs helpt herplaatsingshonden in asielen door ze (soms voor het eerst!) op te voeren. Een opgevoede hond maakt namelijk niet alleen meer kans op een nieuw thuis. De kans dat hij daar mag blijven en een leuk leven kan hebben, is ook groter.

Inmiddels zijn 375 kansarme asielhonden opgevoed. Fantastisch! Gedurende de afgelopen jaren is Dutch Cell Dogs van een beginnende organisatie uitgegroeid tot een volwaardige stichting. Zo is inmiddels sprake van een 'trainersbestand', wordt op vijf locaties het Dutch Cell Dogs programma aangeboden bij detentiecentra. Voor 2017 wordt verdere groei verwacht. In 2016 is er een TV-debuut met de serie 'Tot elkaar veroordeeld'.

ACTIVITEITEN TER BEVORDERING VERANTWOORD HONDENBEZIT

Wetenschappelijk onderzoek - Rijksuniversiteit Groningen

Sinds 2015 voert promovendus Lonneke Vink aan de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek uit naar structurele oplossingen voor impulsaanschaf. Onvoldoende doordachte aankoop van honden ligt ten grondslag aan veel problematiek, bijvoorbeeld malafide hondenhandel en erfelijkheidsproblematiek. Toch is over het mechanisme achter impulsaanschaf nog onvoldoende bekend. Waarom is het zo lastig om impulsaanschaf tegen te gaan? Op welke wijze kan een potentiële impulsaankoper het beste bereikt worden om de onvoldoende doordachte aankoop tegen te gaan? De KHB subsidieert het onderzoek van Vink. Eind 2015 en begin 2016 is met de eerste uitkomsten van het onderzoek met diverse partners (Alpha, Nederlandse vereniging van gedragstherapeuten voor honden, LICG, Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren, O&O, Nederlandse vereniging voor instructeurs in hondenopvoeding- en opleiding, RvB, Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland) en dankzij subsidie van het Ministerie van Economische Zaken een campagne opgezet. De campagne richt zich op mensen die een hond willen aanschaffen maar daar mogelijk onvoldoende over nadenken.

Doel van de campagne is om vier punten als oproepbare kennis aan deze mensen mee te geven: de basiskennis aanschaf hond. De gelanceerde infographic wordt meer dan een miljoen keer bekeken. In januari 2016 wordt als vervolg een kennisanimatie gelanceerd. Deze bereikt binnen een week meer dan 100.000 mensen en binnen twee weken 300.000 mensen. Beide communicatiemiddelen geven bewust compact en toegankelijk weer dat een hond vraagt: tijd, geld, gezelschap en opvoeding. De boodschap wordt gericht op jonge mensen die een hond als gezelschapsdier kunnen overwegen.

In de tweede standvanzakenbrief dierenwelzijn (22 april 2016) benoemt staatssecretaris Van Dam de gevoerde campagne: 'De KHB heeft eind 2015 een door mijn ministerie gefinancierde campagne basiskennis aanschaf hond' gelanceerd (Kamerstuk 28286, nr 799, dd 30 maart 2015). Basis vormt het door de KHB gefinancierde promotieonderzoek 'Impulsaankopen honden bij de RUG'.

Wetenschappelijk onderzoek - Universiteit Utrecht

Naast het bovengenoemd onderzoek, subsidieert de KHB ook onderzoek van de Universiteit Utrecht. Het betreft een review met betrekking tot een belangrijk, bij honden nog onderbelicht onderwerp: hechting van de hond. De gedachte achter de review is dat hechting bij de honden zeer belangrijk is. Onvoldoende hechting kan mogelijk leiden tot slecht-alleen kunnen zijn van honden. Dit ongewenste en dierenwelzijnaantastende gedrag komt bij zeer veel honden voor. Soms zonder dat de eigenaar er weet van heeft. De hond lijdt dan in stilte. Vermoedelijk zal juist in de malafide hondenhandel onvoldoende aandacht zijn voor hechting tussen pup en ouderdieren. De eenmalige bijdrage aan het realiseren van een review op het onderwerp 'development intra/interspecific attachment bonds in puppies' door de Universiteit Utrecht zal hopelijk leiden tot meer aandacht voor het onderwerp hechting bij honden. De wens van de KHB is om op die wijze een aanzet te geven tot structurelere oplossingen voor problematisch gedrag bij honden.

Educatie en voorlichting - Educatief project

Onvoldoende kennis en kunde bij hondenbezitters veroorzaakt veel dierenleed. Ook de problematiek rondom hoog-risico honden wordt hierdoor versterkt. Deze problematiek betreft de relatief ernstige bijtincidenten die worden veroorzaakt door atletische honden die van oorsprong zijn gefokt als vechthond. Juist deze honden lijken ook relatief kwetsbaar voor ondoordachte aanschaf, getuige het relatief hoge percentage van deze honden in de asielen. Deze ondoordachte aanschaffers blijken met traditionele voorlichting lastig te bereiken. Bij DogsTrust is een educatief project ontworpen om deze doelgroep effectief en langdurend te beïnvloeden. In 2016 is door studenten onderzocht of een vergelijkbaar project in Nederland kan worden opgezet.

Manon Kaak, Silvia van den Muijsenberg, Judith Ouwejan, Ingrid van Strien en Sophie Verstraeten, hebben een eerste inventarisatie van de mogelijkheden voor een 'EDU-project' gemaakt, onder begeleiding van Ramona Laurentzen, binnen een zogenaamd ACT-project van de Wageningen Universiteit. Op basis van het DogsTrust voorbeeld, is het oorspronkelijk projectidee van de Koninklijke Hondenbescherming gericht op het integreren van hondvoorbeelden in taal- en rekenonderwijs. De gedachte daarachter: door actief met deze stof bezig te zijn en bijvoorbeeld uit te rekenen hoeveel een hond kost, blijft informatie daarover beter hangen bij jongeren. De vraag die aan de ACT-groep is voorgelegd, is dan ook: 'Op welke wijze kan educatie/voorlichting aan laagopgeleide jongeren effectief gegeven worden over de consequenties van het aanschaffen (en dus houden) van een hond?'. Tijdens het ACT-project blijkt bij geïnterviewde leerlingen sprake te zijn van statusredenen waar het aanschaf van een hond betreft. Ook lijkt kennis over wat een hond vraagt onvoldoende aanwezig. Dit duidt er niet alleen op dat het project wenselijk is, maar ook dat verder onderzoek, ook naar de verschillen tussen meiden en jongens qua keuze voor type hond, wenselijk is. De ACT-groep concludeert verder dat het oorspronkelijke projectidee, integratie van 'hondvoorbeelden in VMBO-taal/rekenonderwijs nadelen heeft. Zo is de leerstijl van VMBO-leerlingen overwegend 'opdracht georiënteerd'. Reflectie op de stof is minder aanwezig dan bij leerlingen van hogere opleidingsniveaus. De kans op internaliseren van hondinhoudelijke kennis uit rekenvoorbeelden/begrijpend lezen is daardoor klein. VMBO-scholen lijken daarnaast weinig interesse te hebben in het opnemen van deze lesstof, omdat ze al veel andere maatschappelijk relevante onderwerpen op hun agenda hebben staan die ze prioriteit geven. Daarnaast is het advies van de ACT-groep niet op integratie in taal/rekenonderwijs te richten, maar op humane educatie die er op is gericht dat jongeren een hond aanschaffen vanuit respect voor dier en met besef van wat het vraagt (tijd, geld, opvoeding, aandacht), niet (enkel) vanuit eigen behoefte. Succesvolle educatie/voorlichting moet aansluiten bij de belevingswereld en emotie van de doelgroep en op een toegankelijke wijze (veel beeld, weinig tekst, heldere boodschap) worden gebracht, door een 'trusted source'.

Het advies van de ACT-groep is om educatie/voorlichting aan MBO-ers te overwegen. Niet alleen is de leeftijd van deze groep nog dichter tegen eerste aanschaf hond aan, mogelijk zijn er ook meer opties voor aansluiting op vakken en meer ruimte in het lesprogramma. Naar aanleiding van dit advies zoekt de KHB contact met het Ontwikkelcentrum, dat veel ervaring heeft met lespakketten. Helaas blijkt dit centrum in 2016 onvoldoende mankracht te hebben voor de ontwikkeling. Daarom wordt aan de vormgeving verder gewerkt in 2017.

Educatie en voorlichting - Doing only good-project

Op 17 maart presenteren twee studenten van Van Hall Larenstein de resultaten van hun onderzoek naar hondproblematiek in Leeuwarden. Dit in het kader van het 'wijkgericht eigen kracht project' dat later in het jaar wordt hernoemd naar 'D.O.G. (Doing Only Good)-project'. Op basis van de problematiek in

Nederland rondom stushonden, honden die om 'ego-redenen' van de baas worden aangeschaft, wil de KHB effectievere voorlichting overwegen in zogenaamde 'aandachtswijken'.

Geïnspireerd door een succesvol project van DogsTrust op dit gebied, dat over de jaren al flink wat resultaat heeft gegeven bij een lastig te bereiken doelgroep, maar met besef van de uitdagingen die goede voorlichting en het bereiken van lager opgeleide doelgroepen met zich meebrengen, vraagt de organisatie daarom in een eerste stap twee studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein in het onderwerp te duiken. Sanne van Hooff en Eline Pierik maken inzichtelijk wat de situatie rondom honden(problematiek) in Leeuwarden is. Ze benaderen diverse partijen en leggen hen vragen voor over hondproblematiek. Ze richten zich daarbij nog niet op oplossingen, maar op het in kaart brengen van de mogelijke problemen.

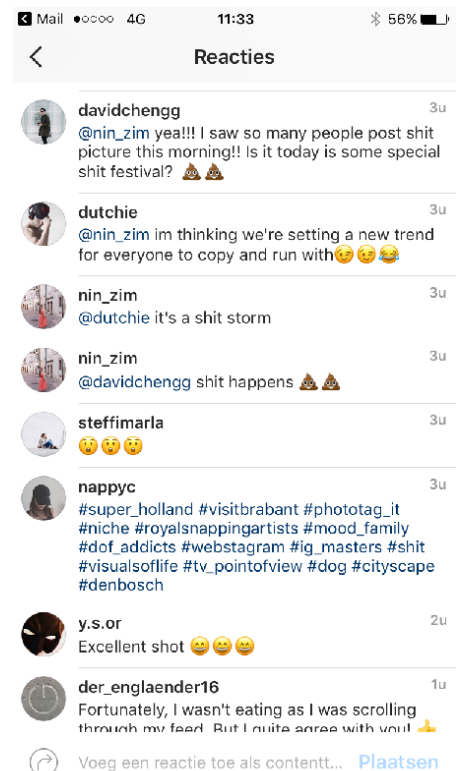
In Leeuwarden is overlast door honden het grootste probleem, in ruim anderhalf jaar tijd wordt binnen de stad ruim 600 maal melding gedaan van zaken als geluids/stankoverlast en loslopende honden, zo geven de geïnterviewde partijen van politie, woningbouw en stadstoezicht aan. Verwaarlozing/ mishandeling komt ook voor, ruim 60 meldingen worden door de geïnterviewde genoemd. Vaak is hierbij sprake van 'multiproblematiek': financiële problemen, psychosociale problemen, onvoldoende kennis over het dier en het goed houden daarvan. Opvallend is verder dat de onderzoekers bij het starten van hun traject geen speciale vragen hebben opgenomen over honden die van oorsprong gefokt zijn voor vecht/waakdoeleinden (zogenaamde hoog-risico honden), maar dat juist deze honden in de interviews veel naar voren komen als de honden die gehouden worden bij gemelde situaties van overlast, verwaarlozing, mishandeling.

Hoewel het onderzoek niet gericht is op het onderzoeken van oplossingen, geven de studenten wel richtingen hiervoor aan. Zo adviseren zij om misstanden met honden eenduidig en goed te registreren om een compleet overzicht te krijgen van de problematiek. Daardoor kan mogelijk ook beter inzichtelijk worden gemaakt of problematieken in de ene wijk meer spelen dan in de andere, waardoor gericht preventie ingezet kan worden. Daarnaast geven zij aan dat een duidelijke voorlichting over de financiële kanten van hondenbezit, almede hoe een hond goed te houden cruciaal is voorafgaand aan de aanschaf, om latere problemen te voorkomen. Tot slot adviseren de studenten om een betere samenwerking met GGZ/sociale wijkteams te bewerkstelligen om vroegtijdige opsporing van hondproblematiek te stimuleren.

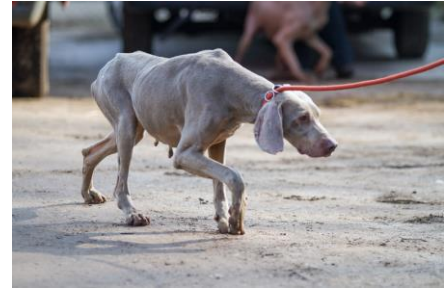
De KHB neemt de adviezen van de studenten ter harte. Zij voert daarnaast overleg met partner stichting Dutch Cell Dogs. Besloten wordt deze stichting, die ook de naam D.O.G.-project bedenkt, een pilot project uit te laten voeren in Deventer. Helaas blijkt het niet haalbaar deze pilot in 2016 te draaien, in verband met ziekte van een van de gewenste en noodzakelijke samenwerkingspartners in het project. Voor 2017 wordt de eerste pilot verwacht en geëvalueerd, waarbij de hoop is de bestaande samenwerking met Dutch Cell Dogs niet alleen te verlengen, maar ook uit te breiden met D.O.G.-project activiteiten.

Educatie en voorlichting - FAIRPUP

Malafide hondenhandel. Wat blijft dat toch een ellende geven... voor tienduizenden puppy's per jaar. Voor de ouderdieren die in donkere schuren hun levensdagen slijten. Voor pupkopers wiens kinderen in tranen bij de dierenarts komen te staan. Het tegengaan van deze handel blijft dan ook een speerpunt van de KHB. De FAIRPUP-campagne draait volop om aan de bron de problematiek te bestrijden. Immers hoe meer mensen hun pup verantwoord kopen, hoe minder dierenleed uit deze handel. N.a.v een grote zaak tegen malafide hondenhandelaren in Noord-Brabant op 11 april 2016 brengt de woordvoerder van de KHB informatie over FAIRPUP in een uitzending van RTL Nieuws een dag later.

De organisatie let ook op de ontwikkelingen in de markt. Zo wordt in april een artikel geplaatst om te waarschuwen voor 'uitplaatsgezinnen'. katvangers in de handel, waardoor de malafide fokker minder makkelijk te herkennen is. Het artikel bereikt binnen twaalf uur 12.000 mensen, na 130 maal gedeeld te zijn op Facebook.

Uiteraard zijn we er ook voor de dieren die uit hun erbarmelijke omstandigheden worden gehaald. Zo geven we in maart een bijdrage om de 400 honden te helpen die bij een zeer grote handelaar werden weggehaald. Op de foto ziet u een van deze honden (foto is gemaakt door GAIA/ABA).

Educatie en voorlichting - #TjaKarma

Hondenpoep blijft overlast nummer één in veel gemeenten. Niet alleen voor niet-hondenbezitters, maar ook voor verantwoorde hondenbezitters. Maar liefst 80% van de hondenbezitters stoort zich aan hondenpoep. Eind maart lanceert de KHB daarom twee ludieke voorlichtingfilmpjes die het ruimen van poep stimuleren onder de hashtag 'TjaKarma'. RTLnieuws en Metro plaatsen een groot artikel, waarbij op de dag respectievelijk 315 & 350 reacties geplaatst worden, 325 & 415 likes en 60 & 120 deelacties volgen. Radio538 geeft bij de lunch en in het populaire middagprogramma van Coen & Sander diverse malen aandacht aan het onderwerp. Omroep-West nodigt de woordvoerder uit in een discussieprogramma van 18.00-19.00. Een dag na de lancering is het aantal views van de filmpjes 4.500 voor #TjaKarma en 4.000 voor 'Omdat karma je blijft achtervolgen'. Het belangrijke blad voor communicatie/marketingprofessionals, Adformatie, publiceert op de zelfde dag een lovend artikel over de insteek van de campagne. Vervolgaandacht voor de campagne is er op 7 en 8 mei. De KHB is dan welkom in de stand van de NDG, Nederlandse Databank Gezelschapsdieren. Ze promoot #TjaKarma en het ruimen van poep, door 600 #TjaKarma-houders met ruimzakjes, uit te delen. Rondierendag wordt door ContentToday een tweede promoronde georganiseerd voor #TjaKarma. Zeven social media influencers gebruiken in die week hun Instagram kanalen om aandacht te vragen voor nut en noodzaak van het ruimen van hondenpoep. Links een screenshot van enkele reacties op deze social media campagne. De twee filmpjes worden uiteindelijk in het jaar (opgeteld) 100.000 maal gezien.

Educatie en voorlichting - Kennisfonds

Onvoldoende kennis en kunde speelt ook bij het professionele werkveld met betrekking tot honden, zeker waar *het gedrag* van honden betreft. De KHB staat bekend als deskundig en zal middels een kennisfonds haar rol op het kennisvlak steviger oppakken. Vanuit het fonds worden kennisstimulerende projecten bekostigd. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn: organiseren/bijdragen aan symposia en het beschikbaar stellen van lesmateriaal aan hondenscholen/verenigingen (zoals al gedaan voor hondenomgangsvormen). In 2016 wordt op beide punten een activiteit uitgevoerd.

Op 10 november 2016 organiseert de KHB een seminar over HRH voor beleidsmakers van landelijke en gemeentelijke overheden, voor politie/handhavende diensten, voor journalisten en kynologisch gedragstherapeuten. Hoofdspreker is criminoloog Simon Harding, auteur van het boek 'Unleashed: the phenomena of status and weapon dogs'. Simon duidt de problematiek rondom deze honden. Andere sprekers belichten de problematiek in Nederland, oplossingen vanuit het buitenland en delen hun ervaring in Nederland op onder meer het gebied van handhaving/opsporing, gemeentelijk beleid, dieren opvang en het contact met hondenbezitters en belanghebbenden. De organisatie van de dag vraagt veel van de kleine organisatie. Gelukkig zijn er veel mensen die helpen bij het toetsen van educatief materiaal en het verrichten van hand/spandiensten op de dag. Tweehonderdvijftig deelnemers melden zich aan, de reacties op de dag zijn lovend. Het seminar en de aangeboden inhoud worden beoordeeld met het cijfer acht, op een schaal van één tot tien.

Naast het seminar wordt aan kennisoverdracht gewerkt met betrekking tot hondengedrag middels educatief filmmateriaal en stripjes. Eind van het jaar wordt het eerste filmpje gelanceerd dat over het herkennen van spanning bij honden gaat en is opgezet met behulp van en op verzoek van velen uit het veld. Het filmpje wordt eind van het jaar gelanceerd en is al snel 4.000 maal bekeken. Het inhoudelijk

artikel dat erbij hoort, bereikt op Facebook 20.000 mensen en er komen veel reacties binnen van o.a. hondenscholen die het als lesmateriaal gaan gebruiken. Er is materiaal in wording voor meer onderwerpen. Het filmen en editen van het materiaal vraagt veel mankracht, waardoor het proces langzamer gaat dan van oorsprong gepland. Als stripje wordt gewerkt aan het herkennen van signalen bij ontmoetingen met een hond. Is de hond ontspannen onder je aanwezigheid of niet? Uit diverse gesprekken is gebleken dat veel mensen gedrag dat op spanning duidt niet herkennen. Zo wordt een drukke, springende hond als vrolijk gezien, terwijl hij op het punt kan staan te bijten. Ook kwispels worden slecht herkend. Dit stripje wordt vlak voor kerst gelanceerd en bereikt voor eind 2016 30.000 views op Facebook.

Educatie en voorlichting - Algemeen Informatietelefoon en -mailbox

De interesse voor de informatietelefoon en -mailbox van de KHB is in 2016 onverminderd. Er komt een veelheid aan vragen over diverse onderwerpen (gedrag, gezondheid, aanschaf, etc) binnen.

Adoptantenkrant, Nieuwsmagazine en sociale media

Zoals elk jaar ontvangen de adoptanten twee maal een adoptantenkrant boordevol grijze snuiten nieuwtjes. De adoptantenkranten hebben daarnaast aandacht besteed aan inhoudelijke onderwerpen en columns. Voor de leden wordt drie maal per jaar het nieuwsmagazine uitgegeven. Naast inhoudelijke artikelen is er in het nieuwsmagazine recente informatie te vinden over de organisatie en haar activiteiten. Een van de belangrijkste voorlichtingsinstrumenten van de KHB is de combinatie van haar website en sociale mediakanalen. Regelmatig gebruikt de organisatie deze kanalen ook om in te springen op onderwerpen die in de aandacht staan. Op de website van de KHB staat eerlijke en toegankelijke informatie over honden. In 2016 is het totaal aantal website bezoekers 299.000 (2015: 476.000; 2014:293.000) bezoekers (uniek: 251.000, 2015:389.000; 2014: 237.000). Piekbezoekmomenten zijn eind maart, begin april (1.300-2.000 sessies, TjaKarma & Kasterlee, malafide hondenhandel), half juni (2.600 sessies, hitteplan), begin augustus (8.600, vechthonden). Het Facebook account (9.600 likers) en een Twitter account (2.300 volgers) zijn goed gevuld, met inhoudelijke artikelen, opiniestukken en columns. Vooral berichten met filmpjes, foto's en stripjes zijn populair. Zo wordt de #TjaKarma campagne met 3 berichten 71.000 bekeken en de warm weer foto 147.000 maal gezien. Columns bereiken tot 100.000 views en worden ook veel gedeeld in andere kanalen.

Columns & bijdragen

Maandelijks verschijnt een column van de hand van de KHB op PiepVandaag. Onderwerpen in 2016 zijn bijvoorbeeld: "kinderen hebben de toekomst, welke", "Radar voor huiselijk geweld", "opmerkelijk probleem", "als liefde een last wordt". Daarnaast verschijnen in het eigen kanaal diverse columns. Me & My Dog neemt sinds zomer 2015 een vaste bijdrage van de KHB op. Opname van de columns en andere berichten van de Koninklijke Hondenbescherming door andere partijen wordt zeer gewaardeerd, omdat zo zo veel mogelijk mensen bereikt worden.

Lezingen en beursbezoeken

Ook in 2016 zijn er weer veel lezingen en beursbezoeken geweest. Zo is de KHB aanwezig op een event in Ede en Drievliet. Op het Animal Event wordt #TjaKarma gepromoot, met dank aan de NDG. Daarnaast worden lezingen verzorgd, zoals juridisch op het Helicon Helmond en over hoog-risico honden bij de Universiteit Nijmegen.

Warm weer en vuurwerk

Jaarlijks besteed de KHB aandacht aan de gevaren van warm weer en vuurwerk voor honden. Berichtgeving over warm weer behoort in 2016 weer tot een van de meest bekeken items op de sociale media. De warm weer waarschuwingfoto wordt op Facebook 150.000 maal gezien, het hitteplan voor honden meer dan 50.000 maal. Aan het einde van het jaar krijgt het vuurwerkpersbericht aandacht van o.a. het Algemeen Dagblad, Metro, De Gelderlander, RTV Utrecht en MaxVandaag.

Politieke lobby & juridische ondersteuning - Gemeenten en het bijtprotocol

Begin van het jaar wordt een enquête uitgezet onder gemeenten over bijtproblematiek hond-hond en het bijtprotocol (opmaak geïnitieerd door overheid). 101 gemeenten reageren, op basis waarvan gesprekken met overheid en politie worden ingepland. Ook vragen diverse gemeenten over andere onderwerpen op (overlast, welzijn), welke wordt verstrekt. Op 8 april verschijnt in de Telegraaf en op NOS een artikel waarin de woordvoeder van de KHB uitleg geeft over het belang van een landelijke database bijtincidenten en houderschap onder voorwaarden. Op 9 april verschijnt op de eerste pagina's van de Telegraaf een groot artikel over bijtproblematiek, waaraan de KHB ook bijdraagt. Gedurende het jaar wordt met veel partijen gesproken over het onderwerp van de bijtincidenten. Hoewel het jaar 2016 niet leidt tot een lancering van een landelijk protocol bijtincidenten, zien wel steeds meer gemeenten het belang er van in en wordt er in diverse steden, zoals Amsterdam en Tilburg initiatief genomen om een protocol in te voeren.

Politieke lobby & juridische ondersteuning - Vechthonden enkel verliezers

Het jaar begint niet goed voor honden van het type 'hoog-risico' (honden van oorsprong voor vechtdoeleinden). Er worden veel dumpingen en mishandelingen/verwaarlozingen gemeld. Metro besteedt er op 18 januari aandacht aan middels een artikel waarin de KHB wordt gequote. Het blijkt het begin van een jaar dat bol staat van nare incidenten met hoog-risico honden. Rondom deze honden ontwikkelt zich al enige jaren een steeds duidelijker probleembeeld, waarbij onverantwoord houderschap in combinatie met of naast een genetische aanleg voor veel verdriet en trauma zorgt. Zomer 2016 zijn er opnieuw te veel ernstige bijtincidenten te betreuren met mensen (kinderen) en honden. Staatssecretaris Van Dam heeft aangegeven dat het tijd is voor maatregelen en de Raad voor Dierenaangelegenheden gevraagd om het opstellen van een advies. Bij de KHB staan telefoon en mailbox roodgloeiend door alle vragen en verzoeken om informatie over hoog-risico honden. De KHB concludeert dat er in het land behoefte is aan informatie en besluit een seminar te organiseren onder het kennisfonds dat ze beheert.

Politieke lobby & juridische ondersteuning - Verbod op inzet middelen die elektronische puls afgeven

In de eerste maanden van 2016 zet de KHB zich opnieuw in voor een verbod op het gebruik van "stroombanden" door ondeskundigen. Ze verstuurt twee brieven aan het Ministerie en lobbyt bij de betrokken portefeuillehouder voor een verstandige formulering van en controle op deskundigheid. Gedurende het jaar zijn er ontwikkelingen en zit de KHB met diverse partijen aan tafel bij het ministerie. Invoering van een verbod, met deskundigheidsvoorbehoud, wordt nu verwacht in 2017.

Politieke lobby & juridische ondersteuning - Houdverbod

Dierenbeulen zou een dierenhoudverbod als zelfstandige straf of maatregel opgelegd moeten worden. Dit kan nu enkel als een bijzondere voorwaarde. Het probleem bij een houdverbod als bijzondere voorwaarde is dat de voorwaarde komt te vervallen bij de tenuitvoerlegging van de straf. Dit kan niet de bedoeling zijn en dat vindt ook de politiek. De toenmalige staatssecretaris doet daarom de toezegging hier iets aan te doen. Helaas is tot op heden de overheid nog niet overgegaan tot invoering. In 2016 doet Van der Steur een uitspraak ten gunste van het houdverbod. De KHB juicht dit uiteraard toe en geeft informatie en haar visie.

FINANCIËN

Algemeen

De opstelling van de jaarcijfers is conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende instellingen, hetgeen een van de vereisten is voor het CBF keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Het eigen vermogen wordt conform de richtlijnen verdeeld in fondsen en reserves. Als fonds wordt bestempeld dat deel van het vermogen waaraan door derden (schenkers) een specifieke bestemming is gegeven. Aan (bestemmings)reserves is door het bestuur een bestemming toegewezen. Het overig vermogen kan worden aangemerkt als continuïteitsreserve.

Meer informatie over de fondsen en reserves is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de balans': Passiva - onderdeel 6 'Reserves en fondsen'.

ANBI

De Belastingdienst heeft op 27 december 2007 de KHB aangemerkt als 'Algemeen Nut Beogende Instelling' met ingang van 1 januari 2008. Met deze status hoeft de KHB geen erf- en schenkbelasting af te dragen over erfenissen en schenkingen die de organisatie ontvangt in het kader van het algemene belang. Daarnaast zijn uitkeringen die de KHB verricht in het kader van de doelstellingen vrijgesteld voor het recht van schenking. Tot slot kan een donateur giften van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken binnen de daarvoor geldende regels. Recentelijk zijn vanuit de overheid de regels aangescherpt voor het verkrijgen van de ANBI-status. De KHB voldoet aan deze aangescherpte regels.

Bestedingen aan doelstelling en kosten

In 2016 heeft de KHB een percentage van 171% besteed aan de doelstelling gerelateerd aan het totaal aan baten uit eigen fondsenwerving en acties van derden (€508.576,- totaal besteed aan de doelstelling/€297.125,- totaal baten uit eigen fondsenwerving en acties van derden). In 2015 is dit percentage 120% (€609.821,-/ €508.615,-) geweest.

Baten eigen fondsenwerving

De kosten van eigen fondsenwerving (€8.672,-) bedragen 3% van de baten uit eigen fondsenwerving (€297.125,-). Met betrekking tot de verhouding tussen kosten en opbrengsten van fondsenwerving probeert de KHB ruim onder de CBF-norm van 25% te blijven. Kosten die voor fondsenwerving gemaakt zijn, betreffen fondsenwerving algemeen (bijvoorbeeld opname advertentie in Goede Doelengids en de opname van gegevens in Gouden/Telefoon Gids) en de afdrachten voor bijvoorbeeld personeelskosten die betrekking hebben op fondsenwerving.

Kosten van beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden afzonderlijk gepresenteerd. De totale kosten voor beheer en administratie van €115.865,- zijn opgebouwd uit €20.768- accountantskosten en kosten jaarrekening, €76.093,- personeelskosten, €3.115,- huisvestingskosten, €6.427,- algemene kosten, €8.373 afhandelingskosten IDG en €1.089,- voor afschrijving en rente.

Op 2 mei 2011 heeft het bestuur van de KHB bepaald, dat de kosten voor beheer en administratie maximaal een derde (33%) mogen zijn van de lasten besteed aan de doelstelling. Deze norm is in 2015 met 23% (115.865/508.576) opnieuw gehandhaafd.

Onder de kosten voor beheer en administratie vallen de volgende kosten:

- Personeelskosten die niet direct ten laste vallen aan een van de activiteiten, maar bijvoorbeeld te maken hebben met ledenadministratie.
- Accountantskosten/kosten jaarrekening
- Huisvestingskosten
- Kantoor- en algemene kosten
- Afschrijving- en rente

Beleggingsbeleid

De KHB heeft een beleggingsstatuut opgesteld waarin zij haar beleggingsbeleid vastlegt. Het beleggingsbeleid van de KHB richt zich op het stabiel houden van het vermogen om zo exploitatie mogelijk te maken en in de toekomst mogelijk te houden. Beleggingen vinden plaats als er sprake is van een beleggingshorizon van minimaal één jaar. Het beleggen in aandelen geschiedt uitsluitend in aandelen van goed geleide ondernemingen met een stabiele winstontwikkeling en een sterke financiële positie. Het beleggen in obligaties vindt in principe uitsluitend plaats in eerste klas debiteuren met ten minste een A-rating van Standard & Poors of Moodys.

Sinds 2012 is het beheer van de beleggingen uitbesteed aan ABN AMRO Mees Pierson Triodos. De KHB wil daarmee verzekerd zijn van een duurzame en maatschappij en diervriendelijke beleggingsportefeuille en heeft daartoe ook aanvullende instructies met betrekking tot de portefeuille afgegeven.

Toelichting jaarrekening

Toerekening exploitatiesaldo

Op de bestemmingsreserves zijn de kosten in mindering gebracht die besteed zijn aan de respectievelijke doelstellingen. Om de reserves weer op het oude peil te krijgen hebben vanuit het exploitatiesaldo toevoegingen plaats gevonden. De bestemmingsreserve IDG en Hulpverlening Dierentehuizen zijn i.v.m. gewijzigd beleid overgeheveld naar bestemmingsreserves voor de nieuwe activiteiten die vanaf 2016 worden uitgevoerd.

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van €95.000 is dit bedrag in werkelijkheid €297.125. Het verschil van €202.125 wordt met name veroorzaakt door de ontvangst van niet begrote nalatenschappen van €217.294. De opbrengsten uit donaties zijn ongeveer €5.000 hoger dan begroot, bijdragen aan contributies en de opvang van oudere honden zijn lager dan begroot. De bestedingen aan de doelstellingen van €30.000 lager dan begroot, vanwege het langzamer opstarten van de projecten EDU en WEK (D.O.G.). De fondsenwervingskosten zijn €3.500 lager dan begroot omdat het opstarten van een verantwoord, passend, fondsenwervend traject meer tijd nodig had.

EVALUATIE 2016

In het bestuursverslag over de jaarrekening 2015 zijn de doelstellingen voor het jaar 2016 opgenomen. Deze doelstellingen zijn tevens gepubliceerd in het nieuwsmagazine van mei 2016. Doelstellingen en de daarop behaalde resultaten worden hieronder weergegeven.

Activiteitsniveau

- RUG ondersteund met een subsidie voor de realisatie van het promotieonderzoek mbt 'impulsaanschaf' in 2016.

Subsidie verleend, onderzoek lopend. Campagne 'naar doordachte aanschaf' uitgevoerd eind 2015, begin 2016 op basis van eerste uitkomsten.

- Universiteit Utrecht ondersteund met een subsidie voor de realisatie van de review hechting bij honden in 2016.

Subsidie verleend, onderzoek uitgevoerd. Review verwacht start 2017.

- 'Naar doordacht'- kennisanimatie als eerste output van subsidie RUG gelanceerd met minimaal 60.000 views voor april 2016.

Kennisanimatie gelanceerd in januari. Eind januari meer dan 300.000 views.

- Voor EDU-project pilot opgezet en geëvalueerd voor december 2016.

WUR ACT-project toont uitdagingen aan. Ontwikkelcentrum betrokken bij ontwikkeling, eerste fase ontwikkeling stagneert tweede helft 2016 ivm ontwikkelingen bij het Ontwikkelcentrum dat de enige aangewezen producent voor het educatieve pakket lijkt. Naar verwachting najaar 2017 eerste oplevering van materialen.

- Voor WEK-project onderzoek knelpunten in Leeuwarden afgerond en besluit pilot genomen voor juni 2016.

Onderzoek Leeuwarden begin 2016 gepresenteerd. Vervolggesprek Alice Wildeboer zomer 2016. Pilot mbv Dutch Cell Dogs blijkt najaar 2016 niet haalbaar ivm ziekte van politie in gekozen gebied Deventer. Pilot naar verwachting zomer 2017 gerealiseerd en geëvalueerd.

- Kennisfonds in werking gesteld middels een subsidie aan een kennis bevorderend initiatief (al dan niet op wetenschappelijk niveau) voor eind 2016.

Seminar hoog-risico honden gerealiseerd november 2016. Start gemaakt met educatief filmmateriaal. Lancering 1 december geeft 22.000 views op Facebook en haalt de 4.000 views op Facebook voor eind 2016.

- Onderzoeken mogelijkheid organiseren mini-symposium voor gemeenten en juristen rondom landelijk protocol bijtincidenten voor juni 2016 en organisatie daarvan bij positieve uitslag voor eind oktober 2016.

Onderzoek begin 2016 uitgevoerd. Seminar hoog-risico honden gerealiseerd november 2016.

- Karma-filmpje tbv oplossingen hondenpoepoverlast gelanceerd met minimaal 20.000 views voor juni 2016.

Twee filmpjes gelanceerd op 29 maart met aandacht in Metro, RTLNieuws en op 538 (Coen en Sander oa). Op 4 april is het aantal van 20.000 views behaald. Einde van het jaar halen beide filmpjes samen 100.000 views.

- Dutch Cell Dogs ondersteund met een geldelijke bijdrage van per kwartaal 15.000 euro ter uitvoering van trainingen van minimaal 12 asielhonden per kwartaal in 2016, steun aan Dutch Cell Dogs geëvalueerd voor eind 2016 en besluit mbt toekomstige steun genomen.

Teller eind 2016 375 honden getraind. Besluit bestuur november 2016: steun wordt voortgezet tot medio 2017 op basis van huidige contract, zodat ontwikkelingen D.O.G.-project meegenomen kunnen worden in nieuwe overeenkomst.

- Opvang en herplaatsing van oudere honden: opvang en herplaatsing van minimaal 40 honden gerealiseerd.

In 2016 zijn 40 honden opgevangen en 39 honden herplaatst.

Organisatieniveau

- Minimaal zes bestuursvergaderingen/jaar, ALV georganiseerd in juni

Naast de ALV worden zes bestuur bijeenkomsten gehouden, waaronder twee beleidsdagen.

- Jaarlijkse toetsing CBF-keurmerk is positief.

Eind 2016 is de KHB nog steeds drager van het CBF-Keur.

Financieel/fondsenwervend niveau

- Fondsenwervingsplan 2016-2018 opgesteld.

Eind 2016 is Van Dooren gevraagd een offerte op te stellen voor het opstellen van een fondsenwervend plan op basis van een analyse. In 2016 heeft een van de medewerkers een crowdfunding workshop gevolgd.

STRATEGIE 2017

De KHB is een kleine dierenwelzijnsorganisatie. De KHB wil als mediator tussen hond, hondenbezitter en diens omgeving, het welzijn van de hond vergroten en het leven van de hond, diens eigenaar en zijn omgeving rijker maken.

De KHB doet dit door als deskundige, onafhankelijke en toonaangevende organisatie zich te richten op twee maatschappelijke optimaliseringspunten:

1. De te verbeteren houding, kennis en vaardigheden bij het publiek (hondenbezitters, burgers, professie) wat honden betreft, om problemen te voorkomen en verantwoord hondenbezit te stimuleren.
2. De te verbeteren afstelling van de hondenpopulatie in Nederland op de mogelijkheden en ruimte die de samenleving te bieden heeft, om welzijn te vergroten.

Het jaar 2017 wordt verder gewerkt aan uitvoering van het meerjarenbeleidsplan 2016-2018, waarin de aanpak van problematiek rondom 'hoog-risico honden' een speerpunt is, dat onder andere vorm krijgt middels het D.O.G.-project en EDU-project.

Doelstellingen KHB 2017

Het bestuur en de directeur van de KHB hebben zich voor 2016 de onderstaande doelen gesteld.

Activiteitsniveau

- Dutch Cell Dogs ondersteund met een geldelijke bijdrage van per kwartaal 15.000 euro ter uitvoering van trainingen van minimaal 12 asielhonden per kwartaal in 2017, steun aan Dutch Cell Dogs geëvalueerd in samenhang met D.O.G.-project voor september 2017 en besluit mbt toekomstige steun genomen.
- Opvang en herplaatsing van oudere honden: opvang en herplaatsing van minimaal 40 honden gerealiseerd.
- Voor EDU-project pilot opgezet en geëvalueerd voor december 2017.
- Voor D.O.G.-project pilot opgezet en geëvalueerd voor december 2017.
- Minimaal één activiteit uitgevoerd onder het Kennisfonds, zoals een seminar achtige activiteit en/of lancering van educatieve strip/film; voor eind 2017.
- RUG ondersteund met een subsidie voor de realisatie van het promotieonderzoek mbt 'impulsaanschaf' in 2016.
- Review artikel 'hechting bij honden' door Universiteit Utrecht aangeleverd in 2017.

Organisatieniveau

- Minimaal zes bestuursvergaderingen/jaar, ALV georganiseerd in juni.
- Zeven geïnstalleerde bestuursleden na de ALV in juni.
- Jaarlijkse toetsing CBF-keurmerk is positief.

Financieel/fondsenwervend niveau

- Fondsenwervingsplan door Van Dooren geformuleerd voor juni 2017.

BEGROTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Baten:

- Baten van particulieren	105.000
- Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	0
- Saldo financiële baten en lasten	415.200

	520.200

Lasten:

Besteed aan doelstellingen

- Hulp en Zorg (incl. seniorenopvang)	202.100
- Politieke en Juridische Zaken	94.400
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit	281.700
- DVM/Inspectiedienst	77.500

	655.700
- Wervingskosten	19.800
- Kosten beheer & administratie	120.200

Resultaat

-275.500
=====

Resultaatbestemming

Toevoeging/Onttrekking aan:

- Continuïteitsreserve	0
- Reserve seniorenopvang	-76.500
- Reserve Dutch Cell Dogs	-15.000
- Reserve wetenschappelijk onderzoek	-40.000
- Reserve EDU	-20.000
- Reserve D.O.G. (WEK)	-20.000
- Reserve kennisfonds	-15.000
- Reserve activa bedrijfsvoering	-1.000
- Bestemmingsreserve DT 's Hertogenbosch	-10.000
- Reserve bedoeld als bron van inkomsten	-
- Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden	-78.000

	-275.500 =====

De kosten van eigen fondsenwerving bedragen 19% van de baten uit eigen fondsenwerving.

**JAARREKENING
KONINKLIJKE HONDENBESCHERMING**

JAARREKENING
BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na toerekening exploitatiesaldo)

ACTIVA		31-12-2016	31-12-2015
<i>Materiële vaste activa</i>	1		
Bedrijfsmiddelen		65.847	68.481
<i>Financiële vaste activa</i>			
Leningen u/g in het kader van de doelstelling	2	181.019	182.834
<i>Beleggingen</i>	3		
Obligaties		2.398.871	2.423.198
Aandelen		3.196.731	2.990.549
Fondsen/Alternatieve Beleggingen		783.386	830.966
		-----	-----
		6.378.988	6.244.713
<i>Vorderingen</i>			
Lopende rente obligaties		38.787	44.054
Lopende rente spaarrekeningen		4.762	6.674
Overige vorderingen en overlopende activa	4	224.999	429.405
		-----	-----
		268.548	480.133
<i>Liquide middelen</i>	5	1.953.724	1.900.931
		-----	-----
TOTAAL		8.848.126	8.877.092
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2016	31-12-2015
<i>Reserves en fondsen</i>			
Continuïteitsreserve	6	705.000	830.000
Bestemmingsreserve	6	7.716.927	7.516.984
Fondsen	6	356.709	431.530
		-----	-----
		8.778.636	8.778.514
<i>Schulden</i>			
Op korte termijn			
Belastingen en premies			
sociale verzekeringen	7	16.114	22.203
Overige schulden en overlopende passiva	8	53.376	76.375
		-----	-----
		69.490	98.578
		-----	-----
TOTAAL		8.848.126	8.877.092
		=====	=====

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

		2016 Werkelijk	2016 Begroot	2015 Werkelijk
Baten:				
- Baten van particulieren	9	297.125	95.000	517.521
- Baten subsidies van overheden	10	5.355	-	34.079
- Baten van andere organisaties zonder winststreven	11	-	-	19.094
		-----	-----	-----
Som van de geworven baten		302.480	95.000	570.694
- Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	12	2.320	-	-
		-----	-----	-----
Som van de baten		304.800	95.000	570.694
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Hulp en Zorg (incl. senioren- Opvang)	13	191.899	198.000	221.009
- Politieke en Juridische Zaken	14	87.691	79.500	54.378
- Bevordering Verantwoord Hondenbezit	15	228.986	271.000	246.727
- Inspectiedienst Gezelschaps- Dieren	16	-	2.000	69.628
- Hulpverlening Dierentehuizen	17	-	-	18.079
		-----	-----	-----
		508.576	550.500	609.821
- Wervingskosten	18	8.672	12.000	9.178
- Kosten beheer&administratie	19	115.865	123.000	113.252
		-----	-----	-----
Som van de lasten		633.113	685.500	732.251
Saldo voor financiële baten en lasten		-328.313	-590.500	-161.557
Saldo Financiële baten en lasten 20		328.435	446.000	473.706
		-----	-----	-----
Saldo van baten en lasten		122	-144.500	312.149
		=====	=====	=====
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/Onttrekking aan:				
- Continuïteitsreserve		125.000	138.700	80.000
- Reserve seniorenopvang		-	-80.000	-
- Reserve I.D.G.		-	-	-600.000
- Reserve Hulp Dierentehuizen		-	-	-50.000
- Reserve activa bedrijfsvoering		-2.634	-3.200	4.356
- Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch		-	-10.000	-20.000
- Reserve Dutch Cell Dogs		-	-15.000	-60.000
- Reserve Wetenschappelijk Onderzoek		-40.000	-40.000	-40.000
- Reserve EDU		-951	-20.000	180.000
- Reserve WEK		-	-20.000	225.000
- Reserve Kennisfonds		-15.000	-15.000	135.000
- Reserve bedoeld als bron van inkomsten		258.528	-	540.369
- Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden		-74.821	-80.000	-78.076
- Fonds Van Leur Blasé t.b.v. Fairpup App.		-	-	-4.500
		-----	-----	-----
		122	-144.500	312.149
		=====	=====	=====

KASTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (indirecte methode)

	2016	2015
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Exploitatiesaldo (exclusief rentebaten en dividend)	-193.177	153.371
Aanpassing voor:		
- Ongerealiseerd koersresultaat	60.642	16.444
- Afschrijvingen	2.634	2.739
- Kwijtschelding lening Dierentehuis 's-Hertogenbosch	-	20.000
	-----	-----
Totaal aanpassingen	63.276	39.183
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	211.585	-262.916
- Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	-29.088	11.222
	-----	-----
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	182.497	-251.694
- Ontvangen rente	82.165	83.375
- Ontvangen dividend	111.134	75.403
	-----	-----
	193.299	158.778
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	245.895	99.638
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investeringsmateriële vaste activa	-	-7.095
Aflossing lening	1.815	1.815
Aankoop beleggingen	-1.792.827	-1.404.155
Verkoop beleggingen	1.597.910	1.656.510
	-----	-----
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-193.102	247.075
Mutatie Liquide Middelen	52.793	346.713
	=====	=====

Liquide Middelen

	31-12-2015	31-12-2016	Mutatie 2016	Mutatie 2015
Rekening-courant	136.946	175.517	38.571	-32.099
Spaarrekeningen	1.763.960	1.777.689	13.729	378.814
Kasgeld	25	518	493	-2
	-----	-----	-----	-----
Totaal mutatie liquide middelen	1.900.931	1.953.724	52.793	346.713
	=====	=====	=====	=====

Toelichting op de vorderingen: deze worden met name bepaald door veranderingen in toezeggingen/ontvangen nalatenschappen.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2016

Algemeen

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld over het kalenderjaar 2016.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ 650 versie 2016 (de gewijzigde richtlijn) 5.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Realisaties 2015 en 2016

Voor een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de realisatie 2016 en de realisatie van 2015 wordt verwezen naar de toelichting op de balans, baten en lasten en het jaarverslag.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Genoemde bedragen luiden in euro's, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de transactie zijn overgedragen aan de gebruiker van de dienst.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende, kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de effectieve rente methode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

De gebouwen, automatisering en inventaris en installaties worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Automatisering : 20%
- Inventaris en Installaties : 20%

In verband met de overwaarde is besloten met ingang van het boekjaar 1999 niet meer op het kantoorgebouw af te schrijven.

Financiële vaste activa

De leningen u/g worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Beleggingen

De effecten worden gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum. De gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder "resultaat beleggingen".

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zo nodig, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

- De continuïteitsreserve dient ter dekking van de korte termijn risico's
- Bestemde reserve is dat dit van het vermogen waarbij het bestuur een bestemming aan heeft gegeven
- Bestemde fondsen is dat dit van het vermogen waarbij derden een bestemming aan heeft gegeven.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het onderdeel "Financiële Instrumenten" hierboven.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de

werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

Contributies worden als baten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Giften en donaties worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn ontvangen.

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

Lastenverdeling

	Doelstelling			Wervingskosten	Beheer en admini- stratie	Totaal 2016	Begroot 2016	Totaal 2015
	A	B	C					
Subsidies en bijdragen	84.453	18.860	50.252	-	-	153.565	147.500	180.953
Afdrachten						-	-	57.343
Uitbesteed werk					20.768	20.768	22.500	21.470
Publiciteit en communicatie	61.079	21.942	76.442	-		159.463	162.075	153.771
Personeelskosten 21	40.698	41.220	89.890	7.609	76.093	255.510	294.787	318.448
Afhandeling I.D.G.					8.373	8.373	1.950	-
Huisvestingskosten	1.661	1.661	3.634	311	3.115	10.382	11.000	10.967
Kantoor- en								
Algemene kosten 22	3.428	3.428	7.499	643	6.427	21.425	32.300	42.919
Afschrijving en bankkosten ²³	580	580	1.269	109	1.089	3.627	3.656	3.723
	<u>191.899</u>	<u>87.691</u>	<u>228.986</u>	<u>8.672</u>	<u>115.865</u>	<u>633.113</u>	<u>675.768</u>	<u>789.594</u>
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

A = Hulp en Zorg

B = Politieke en Juridische Zaken

C = Bevordering Verantwoord Hondenbezit

Gemiddeld aantal personeelsleden in 2016: 3,64 fte (2015: 3,72).

Lastenverdeling

De lasten genoemd onder subsidies en bijdragen, afdrachten, publiciteit en communicatie en uitbesteed werk zijn direct toegerekend aan de posten doelstellingen, beheer en administratie, waarvoor zij gemaakt zijn.

De overige kosten zijn percentagegewijs over de diverse posten verdeeld, waarbij de volgende verdeelsleutel is gehanteerd:

Hulp en Zorg	16%
Politieke en Juridische Zaken	16%
Bevordering Verantwoord Hondenbezit	35%
Eigen Fondsenwerving	3%
Beheer en Administratie	30%

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn bestemd voor de bedrijfsvoering. De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<i>Gebouw</i>	<i>Automatisering</i>	<i>Inventaris en installaties</i>	<i>Totaal</i>
<u>1 januari 2016</u>				
Aanschafwaarde	136.134	88.565	22.910	247.609
Cumulatieve afschrijvingen	-77.143	-85.794	-16.191	-179.128
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	58.991	2.771	6.719	68.481
	=====	=====	=====	=====
 <u>Mutaties in 2016</u>				
Investeringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-941	-1.693	-2.634
	-----	-----	-----	-----
	-	-941	-1.693	-2.634
	=====	=====	=====	=====
 <u>31 december 2016</u>				
Aanschafwaarde	136.134	88.565	22.910	247.609
Cumulatieve afschrijvingen	-77.143	-86.735	-17.884	-181.762
	-----	-----	-----	-----
Boekwaarde	58.991	1.830	5.026	65.847
	=====	=====	=====	=====

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw aan de Statenlaan is voor het belastingjaar 2016 vastgesteld op € 440.000.

2. Leningen u/g

	31-12-2016	31-12-2015
<u>Lening Elkie Stichting</u>		
Saldo per 1 januari	14.219	16.034
Aflossing	-1.815	-1.815
	-----	-----
Stand per 31 december	12.404	14.219
	-----	-----
<u>Lening Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch</u>		
Saldo per 1 januari	168.615	188.615
Kwijtschelding	-	-20.000
	-----	-----
Saldo per 31 december	168.615	168.615
	-----	-----
Totaal	180.019	182.834
	=====	=====

In 1999 is aan de Elkie Stichting een lening ter beschikking gesteld van €72.604 voor nieuwbouw. Daarvan is €36.302 verstrekt als renteloze lening welke gedurende tien jaar is kwijtgescholden. €36.302 is verstrekt als rentedragende lening, waarover 3% rente verschuldigd is voor de duur van tien jaar vast. In 2012 is de rente opnieuw vastgesteld op 3%. De lening dient te worden afgelost in twintig jaarlijkse termijnen van €1.815. De aflossing is gestart in 2002. Bij niet nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen door de Elkie Stichting zal het Centrum voor Attitude en Begeleiding (C.V.A.B.) in de plaats treden. Tot zekerheid van de voormelde verplichtingen kan er een tweede hypothecaire inschrijving op een registergoed te Tholen worden verkregen, kadastraal bekend Gemeente Tholen, Sectie L, nummer 90, groot 8920m².

In december 2005 is aan de Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch volgens een intentieverklaring van september 2000 een renteloze hypothecaire lening verstrekt van € 308.615 als bijdrage in het tekort van de bouwkosten van de nieuwbouw. De lening wordt sinds 2002 in maximaal dertig jaarlijkse termijnen kwijtgescholden, mits aan de voorwaarden van de lening-overeenkomst blijvend wordt voldaan. De jaarlijkse kwijtschelding aan het Dierentehuis 's-Hertogenbosch ad €10.000 is uitgesteld vanwege bestuursontwikkelingen bij het Dierentehuis.

3. Beleggingen

	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Altern.Bel.</i>	<i>Totaal '16</i>	<i>Totaal '15</i>
Beurswaarde 1 januari 2016	2.423.197	2.990.549	830.966	6.244.712	6.513.512
<u>Mutaties</u>					
Aankopen	679.905	1.112.922	-	1.792.827	1.404.155
Lossingen/verkopen	-716.347	-1.133.345	-	-1.849.692	-2.044.241
Gerealiseerd koersresultaat	-21.263	273.046	-	251.783	387.731
Ongerealiseerd koersresultaat	33.379	-46.441	-47.580	-60.642	-16.445
	-----	-----	-----	-----	-----
Beurswaarde 31 december 2016	2.398.871	3.196.731	783.386	6.378.988	6.244.712
	=====	=====	=====	=====	=====

Meerjarenoverzicht beleggingen

Balanswaarde 31 december	<i>Obligaties</i>	<i>Aandelen</i>	<i>Fondsen Altern. Belegg.</i>	<i>Totaal</i>
2016	2.398.871	3.196.731	783.386	6.378.988
2015	2.423.198	2.990.549	-	6.244.713
2014	2.131.975	3.327.762	-	6.513.512
2013	2.013.126	3.613.218	117.153	5.743.497
2012	2.496.840	2.941.265	111.334	5.549.439
2011	4.197.462	954.697	963.181	6.115.340
2010	3.349.521	934.351	975.727	5.259.599
2009	3.095.964	898.579	885.107	4.879.650
2008	3.070.326	1.020.340	731.282	4.821.948
2007	3.250.566	1.995.798	1.245.139	6.491.503
 Nettoresultaat beleggingen				
2016	328.435			
2015	473.706			
2014	531.975			
2013	590.152			
2012	476.264			
2011	-9.719			
2010	348.861			
2009	699.598			
2008	-1.506.236			
2007	133.364			

Vorderingen

31-12-2016

31-12-2015

4. Overige vorderingen en overlopende activa

Te ontvangen legaten/erfenissen	209.283	418.383
Te vorderen dividendbelasting	895	950
Te ontvangen rente	307	48
Te ontvangen stichting Manders-Brada	5.000	5.000
Te ontvangen Eneco (eindafrekening 2014)	115	-
Te ontvangen opbrengst Paw Painting schilderijen	-	280
Te veel betaald netto salaris	60	-
Vooruitbetaalde posten	9.046	4.451
Borg KPN	293	293
	-----	-----
	224.999	429.405
	=====	=====

5. Liquide middelen

ABN-AMRO Bank rekening courant	141.866	132.780
ABN-AMRO Bank private banking spaarrekening	253.552	4.567
ABN-AMRO Vermogensspaarrekening	-	132.587
ABN-AMRO Vermogensbeheerrekening	1.521.963	1.624.645
ING Bank	33.651	4.166
Internetsparen	2.174	2.161
Kas	518	25
	-----	-----
	1.953.724	1.900.931
	=====	=====

PASSIVA

	31-12-2016	31-12-2015
6. <u>Reserves & fondsen</u>		
<i>Reserves</i>		
Continuïteitsreserve	705.000	830.000
Reserve seniorenopvang	500.000	500.000
Reserve Dierentehuis 's-Hertogenbosch	168.615	168.615
Reserve Dutch Cell Dogs	60.000	60.000
Reserve Wetenschappelijk onderzoek	80.000	120.000
Reserve activa bedrijfsvoering	65.847	68.481
Reserve EDU	179.049	180.000
Reserve Doing Only Good (D.O.G, voorheen WEK)	225.000	225.000
Reserve Kennisfonds	120.000	135.000
Reserve bedoeld als bron van inkomsten	6.318.416	6.059.888
Fonds Kwik t.b.v. zwerfhonden	356.709	431.530
	-----	-----
	8.778.636	8.778.514
	=====	=====

Het verloop van de diverse posten is onder onderstaande tekstuele uitleg in een tabel weergegeven.

Fonds Kwik

Fonds Kwik is in 2008 gevormd uit de nalatenschap van mevrouw Kwik. Zij heeft als bestemming gegeven 'zwerfhonden'. Uit dit fonds wordt geput voor activiteiten van de KHB die betrekking hebben op zwerfdieren. Dit zijn:

- Activiteit opvang oudere honden voor het percentage dat dit zwerfdieren betreft. In 2013 is berekend dat in de opvang in Den Bosch zijn t/m april 2013 opgevangen 37 zwerfhonden, 40 afstandshonden en 21 verwaarlozing/mishandeling/uithuiszettingshonden. Dit maakt het percentage zwerfhonden: 50% dat sinds 2013 wordt aangehouden.
- Activiteiten met betrekking tot asielen/asielieren. In 2013 is berekend, oa. middels het tweede afstandsredenonderzoek (gegevens van drie grote asielen ingevoerd, totaal 3178 dieren) dat blijkt 51% (1605) zwerf/in beslag en 49% (1573) afstand betreft. Omdat dit percentage min of meer wordt onderbouwd door het rapport 'Staat van het Dier2, WUR, 2011: 60%) wordt sinds 2013 50% als percentage aangehouden.
- Activiteiten tbv buitenlandse honden (altijd zwerfdieren).

Op 7 februari 2011 heeft het bestuur van de KHB een langere termijn besteding van het fonds bepaald, zodat dit fonds de continuïteit van zorg aan zwerfhonden kan waarborgen middels de opvang van oudere honden en de financiële steun aan asielen. Sinds 2014 wordt hieraan de (her)opvoeding tbv betere plaatsingskansen toegevoegd, via de steun aan Dutch Cell Dogs. In 2016 is daarnaast voor asielieren in Suriname voorlichtingsmateriaal gemaakt.

Reserve EDU, WEK en kennisfonds

Per januari 2016 zijn, ivm met het meerjarenbeleidsplan 2016 en met een projectie over negen jaar, drie nieuwe reserves gevormd: EDU, WEK, kennisfonds. Het kennisfonds heeft in 2016 mn vormgekregen door het seminar over hoog-risicohonden, waardoor op deze reserve is ingeteerd. EDU en WEK starten langzamer op dan gedacht, waardoor deze reserves nagenoeg onveranderd zijn.

Reserve seniorenopvang

Deze reserve van vijf ton is bedoeld om de continuïteit van deze activiteit te waarborgen over een minimale looptijd van vijf jaar. De activiteit is continue en er staan bepaalde verplichtingen tegen mens en/of dier uit, die door de KHB moeten worden nagekomen over een bepaalde tijdsperiode. De reserve maakt het nakomen van de verplichtingen en het continueren van de activiteit mogelijk.

Op de reserve worden aan het einde van het jaar de jaarlijkse kosten afgeboekt. Bij batig saldo van de organisatie wordt een rond bedrag toegekend vanuit dit saldo waarbij wordt gestreefd naar het op peil houden van deze reserve zodat continuïteit van deze activiteiten verzekerd is. Het batig saldo over 2013 t/m 2016 is voldoende gebleken om de reserve op het gewenste peil te houden.

Reserve Dutch Cell Dogs

Eind 2013 wordt de reserve Dutch Cell Dogs ingesteld. De helft van de bijdrage aan dit project vindt plaats vanuit het Fonds Kwik. Voor het overige gedeelte is deze reserve opgesteld om voor minimaal twee jaar de continuïteit van deze steun te waarborgen. Vanwege verwachte toezegging van verlening van steun is in 2016 de reserve aangehouden.

Reserve wetenschappelijk onderzoek

Eind 2013 wordt de reserve wetenschappelijk onderzoek ingesteld. Dit ivm de voorverkenning wetenschappelijk onderzoek. In 2014 volgt uit deze verkenning een subsidieverlening voor een promotieonderzoek van vier jaar, waarvoor de reserve vanaf dan gebruikt wordt. Ook in 2016 is op deze reserve ingeteerd.

Reserve DT Den Bosch

Deze reserve maakt jaarlijkse kwijtschelding op de renteloze lening van € 308.615 aan Dierentehuis 's-Hertogenbosch mogelijk. De looptijd is gelijk aan de looptijd van de lening. Het besluit tot kwijtschelding (sinds 2002 in maximaal 30 jaarlijkse termijnen) van jaarlijks 10.000 euro wordt genomen op basis van een bezoek en aangeleverde informatie over beleid en uitvoering daarvan bij het betreffende dierenasiel. Het saldo van deze reserve is gelijk aan het saldo van de lening. Over 2014 is gedurende het jaar 2015 en over 2015 is begin 2016 kwijtschelding verleend. Vanwege bestuurlijke problemen bij het Dierentehuis is de kwijtschelding over 2016 niet verleend.

Reserve waardeverschillen beleggingen

De reserve waardeverschillen effecten wordt bepaald door het verschil te nemen tussen de beurs- en aankoopwaarde van de effecten per ultimo boekjaar.

Reserve activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering is gelijk aan het saldo van de vaste activa.

Reserve bedoeld als bron van inkomsten

De reserve bedoeld als bron van inkomsten is ingesteld om zekerheid te garanderen dat ook in de toekomst de KHB aan haar verplichtingen jegens haar doelstellingen kan voldoen. Bij vorming van deze reserve wordt uitgegaan van een periode van minimaal vijftien jaar waarvoor het risico moet worden afgedekt. Dit ivm verplichtingen die middels de activiteiten worden aangegaan. Voor exploitatie is een rendement van 5,5 à 6% op acht miljoen nodig op de langere termijn. Met de huidige rendementsstanden wordt deze 5,5 à 6% onvoldoende gehaald. Daarom is het streven de reserve bedoeld als bron van inkomsten uit te breiden. In 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 is dit mogelijk gebleken, in 2011 niet.

Continuïteitsreserve

De reserve t.b.v. continuïteit dient ter dekking van risico's op korte termijn. Vorming van deze reserve vindt plaats op basis van de CBF-norm. Deze stelt dat de continuïteitsreserve maximaal anderhalf maal de

jaarlijkse kosten van de werkorganisatie in het jaar van vaststelling (2016) mogen bedragen. De berekening is als volgt:

Totale personeelskosten: €255.510

Huisvestingskosten: €10.382

Kantoor- en algemene kosten: €21.425

Afschrijving: €3.627

Toegerekende kosten publiciteit, communicatie aan werving baten: €159.463

Uitbesteed werk: €20.768

Totaal: € 471.175

Anderhalf maal totaal: €706.762, afgerond 705.000

Verdeling van het resultaat over de reserves bij onvoldoende batig saldo

Bij het verdelen van het resultaat over de diverse reserves genieten de reserves t.b.v. EDU, WEK, kennisfonds, opvang oudere honden en Dutch Cell Dogs de voorkeur boven de andere reserves. Hierbij wordt verdeeld naar rato van de hoogte van het tekort. Op de reserve bedoeld als bron van inkomsten wordt enkel saldo toegevoegd wanneer er voldoende batig saldo is na het aanvullen van de overige reserves.

OVERZICHT RESERVES/FONDSEN

<i>Reserves t.b.v.</i>	<i>Continuïteit</i>	<i>Senioren Opvang</i>	<i>Activa Bedrijfsv oe- ring</i>	<i>Dierentehuis Den Bosch</i>	<i>Dutch Cell Dogs</i>	<i>Wetenschappelijk Onderzoek</i>	<i>EDU</i>
Stand per 1 januari	830.000	500.000	68.481	168.615	60.000	120.000	180.000
Dotatie	-	42.227	-	-	30.000	-	-
Onttrekkingen/Vrijval	-125.000	-42.227	-2.634	-	-30.000	-40.000	-951
Saldo per 31 december	<u>705.000</u>	<u>500.000</u>	<u>65.847</u>	<u>168.615</u>	<u>60.000</u>	<u>80.000</u>	<u>179.049</u>

<i>Reserves/Fondsen t.n.v.</i>	<i>Reserve WEK</i>	<i>Reserve Kennisfonds</i>	<i>Reserve bedoeld als bron van inkomsten</i>	<i>Kwik t.b.v. zwerfhonden</i>
Stand per 1 januari	225.000	135.000	6.059.888	431.530
Dotatie	-	-	258.528	-
Onttrekkingen/Vrijval	-	-15.000	-	-74.821
Saldo per 31 december	<u>225.000</u>	<u>120.000</u>	<u>6.318.416</u>	<u>356.709</u>

Schulden

	31-12-2016	31-12-2015
7. <u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Loonbelasting	16.114 =====	22.203 =====
8. <u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Crediteuren	5.232	7.356
Nog te betalen correctie loonheffing	-	3.400
Nog te betalen inzake seniorenopvang	-	3.746
Nog te betalen vermogensbeheer/bewaarloon effecten	14.000	13.856
Nog te betalen vakantiedagen	1.159	1.468
Nog te betalen vakantiegeld/dertiende maand	8.239	7.171
Nog te betalen salarissen	-	593
Nog te betalen overige personeelskosten	1.089	-
Nog te betalen kosten onderhoud pand	2.056	150
Nog te betalen accountantskosten (controle + advies)	13.000	15.400
Nog te betalen administratiekosten (samenstelling)	4.700	6.416
Nog te betalen portokosten	-	3
Nog te betalen activiteiten H & Z	-	300
Nog te betalen activiteiten VHB	2.087	-
Nog niet besteed deel subsidie Ministerie van EZ	-	5.921
Nog te betalen overige personeelskosten	-	197
Retour te betalen donatie	-	40
Nog te betalen I.D.G. (teveel gestort)	-	48
Nog te betalen pensioenpremie	1.601	-
Nog te betalen hulpverlening	-	10.000
Nog te betalen bankkosten	157	56
Vooruit ontvangen contributies	56	254
	----- 53.376 =====	----- 76.375 =====

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De KHB is in het bezit van het bloot eigendom van een effectenportefeuille ter waarde van € 13.157 waarvan derden het vruchtgebruik genieten. De vruchten over 2016 bedragen in totaal 387, dit zijn de rente- en dividendinkomsten van het depot, minus de kosten van bewaargeving.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

	2016	2015
9. <u>Baten van particulieren</u>		
Contributies	26.738	29.012
Donaties	22.731	41.893
Nalatenschappen	217.294	410.864
Bijdragen seniorenproject	30.362	35.752
	-----	-----
<i>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</i>	297.125	517.521
	=====	=====
10. <u>Baten subsidie van overheden</u>		
Basiskennis aanschaf hond	5.355	34.079
	=====	=====
<p>Op 29 oktober 2015 heeft het Ministerie van Economische Zaken een campagne subsidie overgemaakt van €40.000 voor het project 'Basiskennis aanschaf hond - van ondoordacht naar goed doordacht'. Deze campagne is in overleg met het Ministerie in twee delen besteed. Ontwikkeling en deel een van de campagne hebben in 2015 plaatsgevonden, voor een bedrag van totaal €34.079. Januari 2016 is het project afgerond. Het niet gebruikte bedrag ad € 566 is terugbetaald aan het Ministerie.</p>		
11. <u>Baten van andere fondsenwervende organisaties</u>		
Manders Brada Stichting t.b.v. Hulpverlening Dierentehuizen	-	6.594
Manders Brada Stichting t.b.v. I.D.G.	-	12.500
	-----	-----
<i>Totaal baten van andere fondsenwervende organisaties</i>	-	19.094
	=====	=====
12. <u>Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten</u>		
Seminar	2.320	-
	=====	=====
13. <u>Hulp en Zorg</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Individuele hulp	-	5.667
Hulp organisaties	-	1.724
Seniorenopvang	84.453	84.667
Kwijtschelding St. Dierentehuis		
's-Hertogenbosch	-	20.000
Overige projecten, waaronder DCD's	61.079	60.000
	-----	-----
Subsidies en bijdragen	145.532	172.058
Personeelskosten	40.698	42.636
Huisvestingskosten	1.661	1.755
Kantoor- en algemene kosten	3.428	3.964
Afschrijving en bankkosten	580	596
	-----	-----
<i>Totaal Hulp en Zorg</i>	191.899	221.009
	=====	=====

	2016	2015
14. <u>Politieke en Juridische Zaken</u>		
<i>Subsidies en Bijdragen</i>		
Voorlichtingsspeerpunten	21.942	5.025
Overige acties	18.860	290
	-----	-----
Subsidies en bijdragen (overige acties)	40.802	5.315
Personeelskosten	41.220	42.748
Huisvestingskosten	1.661	1.755
Kantoor- en algemene kosten	3.428	3.964
Afschrijving en bankkosten	580	596
	-----	-----
<i>Totaal Politieke en Juridische Zaken</i>	87.691	54.378
	=====	=====
15. <u>Bevordering Verantwoord Hondenbezit</u>		
<i>Subsidies en bijdragen- wetenschappelijk onderzoek</i>	50.000	50.000
<i>Publiciteit en Communicatie</i>		
Voorlichting	40.180	28.805
Project 'Basiskennis aanschaf hond'	6.355	34.079
Overig onderzoek	252	-
Media Activiteiten	322	635
Overige activiteiten	3.618	
Standkosten	-	78
Folders en spreekbeurtpakketten	4.164	3.664
Nieuwsmagazine	18.555	19.465
Educatief project	1.016	-
Project kwetsbare wijken	20	-
Overige publicaties	-	649
Internetsite	2.212	1.371
	-----	-----
<i>Subsidies, Publiciteit en Communicatie</i>	126.694	138.746
Personeelskosten	89.890	94.168
Huisvestingskosten	3.634	3.838
Kantoor- en algemene kosten	7.499	8.672
Afschrijving- en bankkosten	1.269	1.303
	-----	-----
<i>Totaal Bevordering Verantwoord Hondenbezit</i>	228.986	246.727
	=====	=====

	2016	2015
16. <u>Inspectiedienst Gezelschapsdieren</u>		
Inspectiekosten	-	49.460
Administratieve ondersteuning	-	1.500
Individuele hulp	-	526
Vergader- en representatiekosten	-	2.120
GSM inspecteurs	-	4.554
Kantoorkosten	-	11.468
	-----	-----
<i>Totaal Inspectiedienst Gezelschapsdieren</i>	-	69.628
	=====	=====

De Inspectiedienst Gezelschapsdieren is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 opgeheven.
De afhandelingskosten voor lopende verplichtingen zijn ondergebracht bij de kosten voor beheer en administratie.

17. <u>Hulpverlening Dierentehuizen</u>		
t.l.v. Manders-Brada stichting	-	6.594
t.l.v. KHB	-	13.485
	-----	-----
	-	20.079
Vrijval project uit 2013	-	-2.000
	-----	-----
<i>Totaal Hulpverlening Dierentehuizen</i>	-	18.079
	=====	=====

18. <u>Wervingskosten</u>		
Personeelskosten	7.609	7.994
Huisvestingskosten	311	329
Kantoor- en algemene kosten	643	743
Afschrijving en bankkosten	109	112
	-----	-----
<i>Totaal wervingskosten</i>	8.672	9.178
	=====	=====

	2016	2015
19. <u>Beheer en administratie</u>		
Personeelskosten	76.093	79.942
Accountantskosten en kosten jaarrekening	20.768	21.470
Afhandelingskosten I.D.G.	8.373	-
Huisvestingskosten	3.115	3.290
Kantoor- en algemene kosten	6.427	7.433
Afschrijving- en bankkosten	1.089	1.117
	-----	-----
<i>Totaal Beheer en administratie</i>	115.865	113.252
	=====	=====
20. <u>Resultaat beleggingen (baten)</u>		
<i>Intrest</i>		
Rente obligaties	67.065	63.364
<i>Opbrengst effecten overig</i>		
Dividenden en opties	111.134	75.403
<i>Intrest</i>		
Rente deposito	3.474	3.267
Rente vermogensbeheer	12.251	17.304
Overige rente	368	424
	-----	-----
<i>Totaal intrest</i>	16.093	20.995
<i>Koersresultaten</i>		
Gerealiseerd koersresultaat	251.782	387.731
Ongerealiseerd koersresultaat	-60.642	-16.444
	-----	-----
<i>Totaal baten beleggingen</i>	385.432	531.049
	=====	=====
<u>Resultaat beleggingen (lasten)</u>		
<i>Kosten effecten</i>		
Vermogensbeheer	56.997	57.343
	-----	-----
<i>Totaal lasten beleggingen</i>	56.997	57.343
	=====	=====
<i>Netto resultaat beleggingen</i>	328.435	473.706
	=====	=====

	2016	2015
21. <u>Personeelskosten</u>		
Salarissen	189.570	205.096
Sociale lasten	38.536	39.863
Pensioenpremies	20.701	19.578
Overige personeelskosten	6.703	2.951
Vergoeding inspecteurs I.D.G.	-	50.960
	-----	-----
<i>Totaal Personeelskosten</i>	255.510 =====	318.448 =====

De salarissen worden vastgesteld conform de CAO Welzijn. Bestuursfuncties zijn onbezoldigd. Er is bij de KHB een directeur (0,6 FTE) die de dagelijkse leiding heeft over de organisatie. De opbouw van het salaris ziet er uit als volgt:

<u>Dienstverband</u>	Mw. I.R. van Herwijnen
Aard contract	Onbepaald sinds 2010
Uren per week	20
Parttime percentage	55,6%
Periode	1/1/09-31/12/16

Bezoldiging

Jaarinkomen		
Bruto salaris	30.260	30.225
Vakantiegeld	2.360	2.310
13 ^e Maand	2.501	2.427
	-----	-----
	35.121	34.962
SV lasten (werkgeversdeel)	6.430	6.248
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.327	3.190
	-----	-----
Totaal 2016	44.878	
Totaal 2015		44.400
Totaal 2014		42.669
Totaal 2013		41.242
Totaal 2012		38.918
Totaal 2011		37.535
Totaal 2010		34.453
	=====	=====

	2016	2015
22. <u>Kantoorkosten- en algemene kosten</u>		
Kantoorbenodigdheden	1.374	1.981
Computerkosten	5.944	8.230
Telefoon	1.626	1.564
Porti- en vracht	773	560
Internet aansluiting	875	956
Bestuurskosten	2.735	1.882
Beleidsvorming	32	164
Keurmerk C.B.F.	4.972	1.830
Bijdrage V.F.I.	-	3.560
Representatie	65	796
Verzekeringen	2.977	3.307
Overig	52	-54
Kantoorkosten I.D.G.	-	18.143
	-----	-----
<i>Totaal Kantoor- en algemene kosten</i>	21.425	42.919
	=====	=====

23. Afschrijvingen en bankkosten

Afschrijvingen		
Inventaris en Installaties	1.693	1.220
Automatisering	941	1.519
	-----	-----
	2.634	2.739
Bankkosten	993	984
	-----	-----
<i>Totaal Afschrijvingen en bankkosten</i>	3.627	3.723
	=====	=====

Verschillenanalyse rekening versus begroting

Tegenover een begroot bedrag aan baten eigen fondsenwerving van €95.000 is dit bedrag in werkelijkheid €297.125. Het verschil van €202.125 wordt met name veroorzaakt door de ontvangst van niet begrote nalatenschappen van €217.294. De opbrengsten uit donaties zijn ongeveer €5.000 hoger dan begroot, bijdragen aan contributies en de opvang van oudere honden zijn lager dan begroot. De bestedingen aan de doelstellingen van €30.000 lager dan begroot, vanwege het langzamer opstarten van de projecten EDU en WEK (D.O.G.). De fondsenwervingskosten zijn €3.500 lager dan begroot omdat het opstarten van een verantwoord, passend, fondsenwervend traject meer tijd nodig had.

OVERIGE GEGEVENS

Toerekening exploitatiesaldo

Op de bestemmingsreserves zijn de kosten in mindering gebracht die besteed zijn aan de respectievelijke doelstellingen. Om de reserves weer op het oude peil te krijgen hebben vanuit het exploitatiesaldo toevoegingen plaats gevonden. De bestemmingsreserve IDG en Hulpverlening Dierentehuizen zijn i.v.m. gewijzigd beleid overgeheveld naar bestemmingsreserves voor de nieuwe activiteiten die vanaf 2016 worden uitgevoerd.

Tijdens de ledenvergadering waarop de jaarrekening zal worden vastgesteld en goedgekeurd, zal worden voorgesteld het exploitatiesaldo op de hiervoor vermelde wijze te verdelen. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

De samenstelling van het bestuur is bij opmaak van het jaarverslag:

Dhr. mr. T. Bosch	voorzitter	(zitting sinds 2013)
Dhr. R. de Vink	penningmeester	(zitting sinds 2013)
Mw. L.E.D. Tjeerles	secretaris	(zitting sinds 2016)
Mw. mr. B.E.V. Langelier	bestuurslid	(zitting sinds 2009)
Dhr. mr. G.J. van Slooten	bestuurslid	(zitting sinds 2013)

Mw. Ir. I.R. van Herwijnen directeur

Den Haag, 3 mei 2017

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van KHB

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van KHB te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de staat van baten en lasten over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

ORDEEL BETREFFENDE DE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van KHB per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

VERKLARING BETREFFENDE HET JAARVERSLAG

Op basis van onze werkzaamheden overeenkomstig de Nederlandse controlestandaard 720 vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor over wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 3 mei 2017

MAZARS PAARDEKOOJ'ER HOFFMAN N.V.

T. Haremaker RA